

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

KOM(91) 28 endelig udg.

Bruxelles, den 31. januar 1991

Forslag til
RADETS FORORDNING (EØF)
om oprettelse af et finansielt
instrument for miljøet (LIFE)

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

1. INDLEDNING

I de seneste år har offentligheden, medlemsstaternes regeringer og Europa-Parlamentet understreget behovet for mere slagkraftige foranstaltninger, der kan føre til konkret gennemførelse af de miljøpolitiske målsætninger, som er fastsat i Traktaten.

Der er voksende erkendelse af, at problemerne på dette område kun sjældent kan løses på rent nationalt grundlag. Dette er klart for de forureningsproblemer, der strækker sig over flere lande, f.eks. forureningen af floder og have. Men det er endnu klarere, når det drejer sig om problemer, der vedrører hele Jordkloden, såsom nedbrydningen af ozonlaget og drivhus-effekten. Men der er også behov for samordnede foranstaltninger på EF-plan, når det gælder problemer, hvis geografiske udstrækning er mere begrænset. Nogle af disse problemer berøres direkte af Fællesskabets politik på andre områder, f.eks. landbrugspolitikken og regionalpolitikken. Løsningerne kan derfor kun blive effektive, hvis man har for øje, at miljøpolitikken og politikken på andre relevante områder hænger sammen. Miljøproblemer har endvidere altid vigtige økonomiske konsekvenser, og medlemsstaternes metoder til at løse disse problemer kan indvirke på konkurrencevilkårene eller medføre handelshindringer. Risikoen for forvriddning og skævheder understreges af de store forskelle i medlemsstaternes vurdering af miljøprioriteterne og i den effektivitet, hvormed de gennemfører EF-bestemmelserne.

Miljøproblemerne er i øvrigt ofte af en sådan art, at der er behov for en samordnet indsats med tredjelande. De forskellige miljøaspekter er genstand for stadig flere og mere komplekse internationale forhandlinger. Resultaterne af disse forhandlinger kan have vigtige konsekvenser for ligevægten mellem landene, for virksomhedernes konkurrenceevne og for vækstraten og kan i høj grad påvirke vores udviklingsmodel. Samhørighed mellem medlemsstaterne og konsekvens og effektivitet i Fællesskabets miljøforanstaltninger er af stor betydning for Fællesskabets troværdighed, så det bedre kan forsvare sine interesser på internationalt plan.

I denne sammenhæng er forbindelserne med landene i Central- og Østeuropa særlig vigtige: disse lande ligger nær ved Fællesskabet, deres miljøproblemer er yderst alvorlige og kan få direkte indflydelse på miljøsituationen i medlemsstaterne.

På miljøområdet står Fællesskabet således i dag over for tre store opgaver:

- Det skal opfylde de ambitiøse mål, der er fastsat i Traktaten, herunder navnlig pligten til at sikre et højt beskyttelsesniveau.
- Det skal sikre sammenhængen mellem tolv lande, som til tider adskiller sig stærkt fra hinanden med hensyn til udviklingsniveau, miljøsituationen og holdningen hertil samt det teknologiske udviklingsstade.
- Det skal i stadig højere grad opfylde sit ansvar på internationalt plan.

For at løse disse tre opgaver må Fællesskabet kunne disponere over ressourcer og aktionsmidler, der står mål med de problemer, der skal løses.

II. AKTIONSMIDLER

Til løsning af miljøproblemerne er der behov for midler, der kan ændre enkeltindviders, myndigheders og virksomheders adfærd.

En politik på dette område kan gennemføres

- ved lovindgreb, dvs. gradvis gennemførelse af en miljølovgivning, der omfatter kvalitetsmålsætninger, normer, procedurer osv.
- ved hjælp af økonomiske og fiskale instrumenter, hvorved miljøomkostningerne ved de forskellige aktiviteter overvælttes på priser og afgifter, der betales af producenterne og/eller forbrugerne af de forskellige varer og tjenester
- ved finansielle instrumenter, der, alt efter det enkelte tilfælde, kan påvirke adfærd ved oplysnings- og uddannelsesaktioner, positiv ansporing (f.eks. demonstrationsprojekter, støtte, lån osv.) og/eller finansiære udbedrings- eller forebyggelsesaktioner til afhjælpning af manglerne ved andre foranstaltninger.

Alle disse tre aktionsmidler har deres stærke og svage sider.

Forskriftsmetoden kan, ihvertfald teoretisk, sikre, at der gennemføres kvantificerede og konkrete målsætninger. Metodens begrænsning skyldes, at love og forskrifter er forholdsvis statiske og stive. Den indebærer endvidere administrative byrder, bl.a. kontrol, som kan blive meget betydelige, hvis man ønsker at øve indflydelse på alle de aktiviteter, der kan indvirke på miljøet. Overdreven lovgivning og bureaukrati risikerer endvidere at bremse virksomhedernes dynamik og skade deres konkurrenceevne.

De lovgivningsforanstaltninger, der blev iværksat efter Det Europæiske Råd i oktober 1972, har nu nået et tilfredsstillende udviklingsniveau, men der er alvorlige problemer med deres gennemførelse. De skal i øvrigt suppleres og tilpasses regelmæssigt på grundlag af den teknologiske udvikling og ændringer i de miljøtekniske data.

De økonomiske og fiskale instrumenter virker på en mere fleksibel og dynamisk måde. Anvendt sammen med retsfor skrifter kan de i høj grad bidrage til at øge disses effektivitet. De er endvidere et effektivt middel til at integrere miljøaspekterne i politikken på andre områder. Men de er ikke i sig selv tilstrækkelige til at sikre virkeliggørelsen af konkrete målsætninger. Det er endvidere til tider vanskeligt, hvis ikke umuligt, at sætte tal på samfundets omkostninger ved en given miljøgene, navnlig når det drejer sig om globale fænomener, som f.eks. drivhuseffekten eller nedbrydelsen af ozonlaget. Man må derfor i praksis meget ofte gå pragmatisk frem ved gradvist at tilpasse foranstaltningerne på grundlag af nye resultater og nye målsætninger.

Rådet har gentagne gange, senest på mødet den 29. oktober 1990, drøftet disse forskellige instrumenter. Det har erkendt, at de er effektive, og at der er behov for en EF-aktion på dette område. Der udarbejdes nu konkrete forslag om en række prioriterede sektorer.

Hvad de finansielle instrumenter angår, er de det bedst egnede middel, når det f.eks. drejer sig om at løse problemer med miljødelæggelser, der skyldes tidligere aktiviteter, eller når det er umuligt klart at angive grunden til eller den ansvarlige for en given miljøskade. Disse instrumenter er i øvrigt et nyttigt supplement til ethvert initiativ på forskriftsområdet, navnlig hvis der er tale om ambitiøse målsætninger, der skal gennemføres hurtigt.

De nuværende budgetmidler til Fællesskabets finansielle instrumenter til gennemførelse af miljøpolitikken er ubetydelige. Der er imidlertid en stigning i miljøudgifterne i Fællesskabets andre finansielle instrumenter. Det Europæiske Råd af 26. juni 1990 har anmodet Kommissionen om at udarbejde en oversigt herover.

Da der er begrænsninger ved alle aktionsmidlerne, vil det være umuligt at opstille en sammenhængende og effektiv miljøstrategi uden at anvende alle de tre omhandlede midler. Ved at kombinere forskrifter, økonomiske og fiskale midler og finansielle instrumenter kan man afhjælpe svaghederne ved og udnytte fordelene ved hver af de tre fremgangsmåder. Ved at anvende en kombination af flere midler bliver det endvidere lettere at opnå den konsensus, der kræves til at udvikle og gennemføre en EF-politik.

I denne sammenhæng er det nødvendigt at øge sammenhængen mellem Fællesskabets finansielle interventioner for at supplere de øvrige aktionsmidler og gøre dem mere effektive og troværdige. Europa-Parlamentet har endvidere gentagne gange understreget dette behov, bl.a. ved forberedelsen af budgettet for 1990 og 1991. Det har bl.a. gjort sig til talsmand for skabelsen af et finansielt instrument for miljøet (LIFE), som var på højde med problemerne og med Fællesskabets rolle på dette område.

III. DE EKSISTERENDE FINANSIELLE INSTRUMENTER

I overensstemmelse med Det Europæiske Råds anmodning fremsat den 26. juni 1990 har Kommissionen udarbejdet en oversigt over de budgetmidler, der anvendes til finansiell støtte til foranstaltninger, som vedrører miljøet. Denne oversigt, som er vedlagt nærværende forslag, har i det væsentlige givet anledning til følgende betragtninger:

- Der er i de seneste år sket en betydelig stigning i de direkte og indirekte miljøudgifter. Indtil 1987 beløb de årlige udgifter sig således til omkring 60 mio. ECU, mens de årlige udgifter for tidsrummet 1988-1993 kan anslås til over 4 mia. ECU, hvoraf 90% er investeringsudgifter og 10% midler til forskning eller demonstrationsprojekter.
- Beløbene hidrører fra en række meget forskellige instrumenter. Kun en begrænset del af disse beløb (visse forskningsprogrammer, de demonstrationsprojekter, der finansieres som led i ACE, MEDSPA, NORSPA og ACNAT, foranstaltninger til beskyttelse af skovene [forebyggelse af skovbrande og bekæmpelse af sur nedbør] samt budgetkontoen "økologi i udviklingslandene") anvendes fortrinsvis til miljøformål. De andre finansielle instrumenter sættes ind på miljøområdet som middel til at nå de mål, der er relevante for det pågældende instruments "egne" foranstaltninger. Denne støtte bidrager naturligvis til at begrænse de forskellige former for forurening. Da beløbene er spredt på en lang række forskellige finansielle instrumenter, og da de anvendes under hensyntagen til de mål, prioriteter og begrænsninger (bl.a. af geografisk art), der gælder for de foranstaltninger, de anvendes til, kan denne støtte imidlertid ikke give et klart og "synligt" billede af Fællesskabets mål og prioriteter på miljøområdet. Den har derfor ikke en vejledende og ansporende funktion som supplement til og i direkte tilknytning til de andre miljøpolitiske aktionsmidler.

- Det hedder i Traktaten, at kravene med hensyn til miljøbeskyttelse er en vigtig bestanddel af Fællesskabets politik på andre områder. Finansiering af foranstaltninger, som direkte vedrører miljøet, er ikke i sig selv tilstrækkelig til at opfylde denne bestemmelse. Miljøaspekterne bør derfor også tages med, når det drejer sig om finansiering, der ikke direkte vedrører miljøet, f.eks. finansiering af industri- eller transportinfrastrukturer eller støtte til landbruget.

IV. HVORFOR ER DER BRUG FOR ET FINANSIELT INSTRUMENT FOR MILJØET?

Som anført under punkt II, kan et finansielt instrument bidrage til at effektivisere miljøpolitikken ved at vejlede enkeltindivider, virksomheder og myndigheder på grundlag af positiv ansporing eller ved at finansiere genopretnings- og forebyggelsesoperationer. I denne sammenhæng spiller et fællesskabsinstrument en særlig vigtig rolle som middel til at stimulere og danne ramme om nationale, regionale eller lokale initiativer. Der tages stadig flere initiativer af denne art, og som følge af de betydelige forskelle i medlemsstaternes forståelse af problemerne, fastsættelse af prioriteter og reelle mulighed for at sætte ind, risikerer disse initiativer at understrege de uoverensstemmelser, der findes mellem landene. Disse uoverensstemmelser vil være stadig vanskeligere at udligne, fordi de konkretiseres i aktioner, der i stigende grad udgør en egentlig miljøpolitik på nationalt plan. Det vil derfor være farligt at undervurdere risikoen ved denne udvikling, bl.a. som følge af de mulige konsekvenser i form af konkurrenceforvridninger og handelshindringer. Dette så meget mere, som Domstolen har erkendt det legitime i anvendelsen af Traktatens artikel 30/36, når det drejer sig om miljøproblemer.

Da de beløb, der, ud fra subsidiaritetsprincippet, anvendes på EF-plan, ofte er relativt beskødne, afhænger indsatsens effektivitet i meget vid udstrækning af dens synlighed, af dens tilknytning og sammenhæng med de mål og prioriteter, der gælder for den politik, hvortil de ydes, samt af overensstemmelsen med de øvrige EF-foranstaltninger, der iværksættes som led i den pågældende politik.

Dette gælder i særlig høj grad miljøpolitikken på grund af dens meget vide anvendelsesområde og de potentielt uhyre omfattende budgetbyrder, som enhver aktion på dette område kan medføre.

De finansielle instrumenter, der hører til Fællesskabets politik på forskellige områder, bør fortsat bidrage til løsning af miljøproblemerne, samtidig med at de forfølger deres egne specifikke målsætninger. De kan derimod ikke spille en hovedrolle i støtten til miljøpolitikken, fordi de ikke via deres interventioner kan illustrere og synliggøre de særlige træk, prioriteter og mål, der gælder for denne politik.

Miljøindsatsen adskiller sig nemlig i flere henseender fra foranstaltningerne inden for de andre områder:

For det første kræver miljøproblemerne meget ofte løsninger, som ikke kan opstilles ud fra en regional eller national synsvinkel. Foranstaltninger til løsning af et givet problem skal kunne omfatte hele Fællesskabet og ved internationalt samarbejde endog gå ud over Fællesskabets grænser.

Miljøforanstaltningerne tager heller ikke først og fremmest sigte på en given samfunds- eller erhvervssektor eller fremstillingssektoren i en given region. De har til formål at sikre, at miljøaspekterne systematisk medtages i enkeltindviders, virksomheders og myndigheders valg, dvs. de er rettet mod befolkningen som helhed.

Eftersom målet med miljøforanstaltningerne er at ændre befolkningens adfærd, er de sjældent punktvis. De indgår i en udvikling på lang sigt og skal være en stadig spore til miljøansvarlig adfærd. Ud fra hensynet til forureneren betaler-princippet lægges der med disse stimulerings- og vejledningsforanstaltninger særlig vægt på midler med forstærkende virkning.

Miljøpolitikken er udarbejdet i overbevisningen om, at det vil være utopisk at håbe på rationel anvendelse af naturressourcerne og bæredygtig udvikling på lang sigt, hvis man regner med at kunne nå disse mål udelukkende eller fortrinsvis på grundlag af offentlige midler, uanset om disse stammer fra medlemsstaterne eller Fællesskabet, og uanset deres omfang. Man vil aldrig kunne nå disse mål, hvis man lader enkeltindivider, virksomheder og myndigheder tro, at de fortsat kan handle som hidtil. Dette er grunden til, at forureneren betaler-princippet og subsidiaritetsprincippet har særlig betydning på dette område. Det er ligeledes grunden til, at Traktaten understreger nødvendigheden af, at miljøaspekterne integreres i politikken på de andre områder.

Et finansielt instrument for miljøet må derfor ikke opfattes som et middel til at reparere allerede skete skader; det må ikke opfattes som en slags "dekontamineringsmaskine", der omfatter samtlige aktiviteter og fjerner alle problemer på dette område.

V. FORURENEREN BETALER-PRINCIPPET

I Traktatens artikel 130 R, stk. 2, hedder det bl.a., at Fællesskabets foranstaltninger på miljøområdet bygger på forureneren betaler-princippet.

Efter dette princip skal den, der er ansvarlig for en given forurening, afholde udgifterne ved overholdelsen af de gældende normer eller kvalitetsmålsætninger. I to tilfælde tillades undtagelser fra dette princip:

- når en øjeblikkelig gennemførelse af meget strenge normer kan medføre alvorlige økonomiske forstyrrelser
- når miljøinvesteringer, der gennemføres som led i politikken på andre områder, f.eks. regional- eller landbrugspolitikken, tager sigte på at løse visse regionale eller sektorielte strukturproblemer, forudsat at støtten ydes i overensstemmelse med Traktatens bestemmelser, særlig artikel 92 og 93.

Det skal i denne forbindelse erindres, at Kommissionen i tre meddelelser til medlemsstaterne fra 1974, 1980 og 1987 har givet miljøorienteret statsstøtte "halvpermanent" status, forudsat at støtten begrænses til 15% af værdien af den investering, hvortil den ydes.

Endvidere betragtes følgende ikke som værende i strid med forureneren betaler-princippet:

- finansielle bidrag til lokalsamfund til opførelse eller forvaltning af offentlige miljøbeskyttelsesanstalt, hvis udgifterne hertil ikke straks kan dækkes fuldstændigt af afgifter fra de forurenere, der anvender disse anlæg
- støtte til dækning af særlig store afgifter, der pålægges visse forurenere med henblik på at opnå en ekstraordinær miljøkvalitet
- bidrag til stimulering af forsknings- og udviklingsaktioner, der tager sigte på ikke-forurenende teknikker, fremstillingsmetoder eller produkter.

Denne liste er ikke udtømmende. Der kan fremføres andre former for offentlige investeringer, der er i overensstemmelse med dette princip, f.eks.:

- finansiering af beskyttelsen af levesteder for dyr og planter
- sanering af områder, hvis forureningen skyldes fortidige aktiviteter, eller hvis det ikke er muligt klart at udpege årsagen til eller hvem, der er ansvarlig for forureningen
- udgifter, der er komplementære til anvendelsen af forureneren betaler-princippet, f.eks. støtte til udvikling af offentlig transport, når dette er nødvendigt for at nå de ønskede resultater
- Initiativer på internationalt plan, der i kraft af deres betydning, effektivitet eller af solidaritetshensyn kan berettige finansiel støtte.

Forureneren betaler-princippet står således ikke i vejen for oprettelsen af et særligt miljøorienteret finansielt instrument. Der skal imidlertid tages hensyn til dette princip ved fastlæggelsen af det nye instruments anvendelsesområder og ved ydelsen af den fastsatte støtte.

VI. SUBSIDIARITETSPRINCIPPET

I Traktatens artikel 130 R, stk. 4, hedder det, at Fællesskabet på miljøområdet handler i det omfang, de pågældende mål kan gennemføres bedre på fællesskabsplan end på rent nationalt plan.

Subsidiaritetsprincippet bør fortsat være det grundlæggende kriterium ved fastsættelsen af, hvilke miljøaktioner der skal udvikles på EF-plan. Dette kriterium bør imidlertid vurderes og anvendes under hensyntagen til indsatsens effektivitet i forhold til de fastsatte mål og ikke på en abstrakt måde eller på grundlag af doktrinære betragtninger.

Det ville navnlig være vanskeligt at hævde, at dette kriterium skulle være til hinder for en effektiv aktion i EF-regi med specifikt miljøsigte, men at det tillader enhver miljøaktion, når blot det foregår under dække af andre EF-foranstaltninger. Subsidiaritetsprincippet gælder ikke kun for miljøpolitikken. Det berører en stor del af Fællesskabets indsatsområder, og hvad budgetaspekterne angår, er dette princip snarere reglen end undtagelsen. Den ramme, der vælges til en EF-aktion, bør fremme og ikke mindske gennemsligtigheden på dette område. Når budgetmidlerne anvendes til løsning af miljøproblemer, må det undgås, at subsidiaritetsprincippet vurderes forskelligt, alt efter om finansieringen finder sted via de rent miljøpolitiske finansielle instrumenter eller via Fællesskabets andre finansielle instrumenter. Det må undgås, at Traktatens artikel 130 R, stk. 4, fortolkes på måder, der kan føre til urationelle løsninger, og som ville resultere i en omgåelse af den pågældende artikel.

Miljøet er i øvrigt et af de områder, hvor EF-indgreb er mest berettigede ud fra subsidiaritetsaspektet. Dette er navnlig tilfældet med grænseoverskridende forurening eller globale miljøproblemer. Det er ligeledes tilfældet, når der er behov for EF-indgreb for at sikre økonomisk og social samhørighed eller for at undgå konkurrenceforvridninger eller handelshindringer.

Direkte EF-finansiering, der tager sigte på at hjælpe med gennemførelsen af EF-retten, bør naturligvis afvises. Indgreb fra EF bør snarere anvendes til, at de gældende bestemmelser opfyldes hurtigere eller endog overgås. Også i dette tilfælde må man imidlertid undgå at lægge større vægt på formen end på indholdet. En af de bedste måder til at udvirke, at de gældende krav overgås, er at ansøre til, at der vedtages strengere normer. I mange tilfælde vil man imidlertid ikke kunne nå dette mål, hvis man udelukker muligheden for om ikke andet indirekte støtte til opfyldelsen af de nye skærpede normer, ihvertfald i de lande, som har flest problemer på dette område.

VII. ANVENDELSESOMRÅDE OG PRIORITETER

Det nye instrument skal fungere som finansiel støtte til Fællesskabets miljøpolitik. Det skal øge EF-indsatsens effektivitet og synlighed. Det skal øge kohærensens i medlemsstaternes behandling af miljøproblemerne, både når de vedrører EF-området, og når der skal føres internationale forhandlinger om en samordnet løsning af grænseoverskridende eller globale problemer. Det skal ligeledes tilvejebringe en større ligevægt mellem Fællesskabets miljøpolitik og dets politik på andre områder og fremme miljøproblemernes integration i denne politik.

Det skal først og fremmest have en stimulerende virkning og rettes mod aktionsmidler, der har en forstærkende effekt. Det skal bidrage til at fjerne de flaskehalse, som hæmmer eller forhindrer udviklingen i Fællesskabets andre aktionsmidler.

Støtten bør kunne ydes i forskellige former afhængigt af aktionernes art. Der kan være tale om medfinansiering af programmer eller projekter, rentegodtgørelse, tilbagebetalingspligtig støtte eller støtte til faglig bistand.

Det nye finansielle instrument bør forfølge fire generelle mål:

- a) bidrage til at effektivisere de administrative strukturer eller tjenester, der skal sikre, at miljøbestemmelserne opfyldes
- b) bidrage til at kontrollere og reducere de forskellige forureningsformer ved foranstaltninger, der supplerer de lovbestemte indgreb
- c) bidrage til at beskytte følsomme områder og til at bevare den biologiske artsrigdom
- d) yde teknisk og finansiel støtte til tredjelande til gennemførelsen af internationale konventioner og til løsning af fælles eller globale problemer.

Med hensyn til det første mål har man kunnet konstatere, at EF-forskrifterne ofte efterlæves utilstrækkeligt. Dette kan skyldes mangler i landenes eller de lokale myndigheders administrative struktur. Det kan også skyldes, at problemerne først er blevet påvist for nylig, og der derfor ikke er direkte erfaringer med, hvorledes de kan løses.

Af mulige foranstaltninger i denne sammenhæng kan f.eks. nævnes:

- faglig bistand med udarbejdelse af kohærente handlingsplaner og -programmer, der kan løse de påviste miljøproblemer
- uddannelse af miljøforvaltere, miljøkonsulenter for myndighederne, miljøeksperter i virksomhederne, personale til forvaltning af følsomme områder
- udvikling og anvendelse af moderne overvågnings- og kontrolteknikker
- folkeoplysning og undervisning

Det andet mål får en central plads i det finansielle instrument. Her er udgangspunktet, at bedre kontrol med forureningen for en stor del afhænger af lokalsamfundenes og virksomhedernes engagement, og at man på grundlag af dette engagement kan gå videre og hurtigere, end det strengt tages kræves i lovgivningen. På dette område kan man ligeledes handle indirekte, f.eks. ved at fremme miljømærkning, så forbrugerne får indflydelse på virksomhedernes aktiviteter. I samme ånd vil man kunne yde finansiell støtte til ofre for miljøulykker, så de kan gøre deres rettigheder gældende over for de ansvarlige og således fremme respekten for forureneren betaler-princippet. I denne forbindelse skal man ligeledes hjælpe visse EF-virksomheder (både landbrug og industri), navnlig de små og mellemstore virksomheder, for at støtte dem i deres tilpasningsbestrebelse. På dette punkt skal Fællesskabet, på grundlag af subsidiaritetsprincippet, først og fremmest stimulere nationale initiativer og sikre, at de er indbyrdes overensstemmende for at undgå risikoen for konkurrenceforvridninger og handelshindringer.

Det andet mål kan f.eks. gennemføres ved:

- fremme af anvendelsen af renere teknologi i forskellige særlig forureningstunge industri-sektorer, såsom cementfabrikation, papir, farverier, konservesindustri osv.
- genopretning af områder, der er ødelagt af tidligere industriaktiviteter, f.eks. stenbrud, slaggebjerg, lossepladser for giftigt affald

- støtte til små og mellemstore virksomheder, der anvender miljøgiftige eller -farlige produkter, som f.eks. farverier, fotolaboratorier, malerværksteder, trykkerier, hospitaler
- udvikling af metoder til recirkulering og genanvendelse af affald
- fremme af anvendelsen af miljøsyn i virksomhederne.

Udgangspunktet for det tredje mål er, at det meget ofte ikke er muligt at finde passende løsninger på regionalt eller nationalt plan på problemer, der vedrører miljøbeskyttelse eller beskyttelse af naturressourcerne, bl.a. med hensyn til luft- og vandforurening. Den biologiske artsrigdom skal beskyttes; problemerne med f.eks. sur nedbør og drivhuseffekt skal angribes ved roden og erosion og ørkendannelse skal bekæmpes. Der kan ligeledes blive tale om at stimulere efterforskningen efter løsninger på de miljøproblemer, der er knyttet til nedgangen i landbrugsaktiviteterne og den økonomiske marginalisering af visse områder. Lige så vigtigt er det at stimulere forsøg på at sanere og genoprette byområder. Til denne opgave er der ofte behov for indgreb fra Fællesskabets side, ud over de allerede vedtagne og/eller iværksatte foranstaltninger (jf. bl.a. Fællesskabets skovpolitik), så valgene træffes som et resultat af en objektiv vurdering snarere end på grundlag af de nationale eller regionale myndigheders større eller mindre forståelse for disse spørgsmål eller ud fra nationale budgethensyn.

Her vil der bl.a. kunne sættes ind på følgende områder:

- genetablering af plantedække, der er ødelagt af brande, erosion og tørke
- beskyttelse af kystområder og -vande
- naturbevarelse og beskyttelse af Fællesskabets artsrigdom
- genoprettelse og beskyttelse af bycentre, bl.a. hvis de er en del af Europas kulturarv.

Det fjerde mål går ud på at finde løsninger på globale problemer, såsom drivhuseffekten, ødelæggelsen af tropeskovene, nedbrydelsen af ozonlaget og havforureningen. Her er tale om aktioner, der kan gå ud over Fællesskabets geografiske grænser, bl.a. støtte til særlig fattige tredjelande, så de lettere kan gå med til at indgå og gennemføre internationale konventioner. Sådanne foranstaltninger, der træder i stedet for eller udbygger medlemsstaternes egne bidrag, øger Fællesskabets samhørighed og styrker dermed dets stilling på internationalt plan, bl.a. i forhandlingssituationer. Med hensyn til de grænseoverskridende problemer bør der navnlig lægges vægt på områder som Østersøen og Middelhavet, hvor Fællesskabet har klar interesse

I, at de berørte tredjelands holdning er i overensstemmelse med dens egen. Det samme gælder Central- og Østeuropa, hvis miljøsituation har direkte indflydelse på en stor del af Fællesskabets område.

Dette mål vil kunne gennemføres ved:

- bidrag fra EF til multilaterale fonde, der behandler globale miljøproblemer
- bidrag fra EF til gennemførelsen af Internationale konventioner
- programmer for faglig bistand til tredjelande, navnlig de lande, der ligger ud til Østersøen og Middelhavet

For virkeliggørelsen af de fire prioriterede mål er det uhyre vigtigt, at der iværksættes uddannelsesaktioner i tilknytning til de planlagte initiativer, og at der lægges vægt på folkeoplysningsaktiviteter.

VIII. KRITERIER FOR INTERVENTIONER FRA DET NYE FINANSIELLE INSTRUMENT

Interventionerne fra det nye finansielle instrument skal bidrage til virkeliggørelsen af de generelle målsætninger og til gennemførelsen af Fællesskabets miljøpolitik og -lovgivning. Ved fastsættelsen af Fællesskabets støtte skal der tages hensyn til miljøproblemernes alvor, bl.a. på regionalt plan, den særlige interesse, aktionerne har fra en EF-synsvinkel, samt omfanget af det bidrag, modtageren af den finansielle støtte fra LIFE kan yde.

For enkeltprojekter, som først og fremmest vedrører demonstrationsaktioner, vil betingelserne for EF-støtte endvidere afhænge af projektets nyheds karakter, dets værdi som eksempel til efterfølgelse i vide kredse, medvirken fra flere partnere fra forskellige medlemsstater og projektets omkostnings-effektivitet.

Fællesskabets bidrag vil normalt ligge mellem 30 og 75% af de samlede omkostninger ved aktionerne.

Aktioner, hvortil der allerede ydes finansiell støtte via strukturfondene eller andre fællesskabsinstrumenter, kan ikke tages i betragtning med hensyn til støtte fra LIFE.

IX. INTEGRERING AF DE NUVÆRENDE FINANSIELLE INSTRUMENTER

For at sikre sammenhæng i Fællesskabets interventioner på miljøområdet, bør det angives, hvilke aktioner der vil blive integreret i LIFE, og der bør skabes en samordningsmekanisme.

Med EF-Instrumentet LIFE kan der ydes finansiell støtte til aktiviteter, hvis hovedsigte er at beskytte og forbedre miljøet. Det gælder de aktiviteter, der for tiden gennemføres eller planlægges inden for rammerne af MEDSPA, NORSPA, ACE-teknologi og ACNAT. Det er ilgeledes tilfældet med aktioner, der indebærer finansiering i tredjelændene, og som vil ligge i forlængelse af de foranstaltninger til kontrol med og sanering af miljøet, som Fællesskabet har indledt på sit eget område (sur nedbør, drivhuseffekt, nedbrydning af ozonlaget, forurening af floder og have, som direkte berører Fællesskabet).

I de regioner, hvor strukturfondene og de andre af Fællesskabets finansielle instrumenter anvendes til miljøbeskyttelsesforanstaltninger, sørger Kommissionen for koordination med interventionerne fra LIFE. Kommissionen vil ilgeledes sørge for samordning mellem LIFE-foranstaltningerne og udviklingsarbejdet.

Af de programmer, som allerede er i gang, eller som Kommissionen har foreslået Rådet, vil MEDSPA, NORSPA, ACE-teknologi og ACNAT blive inkorporeret i det nye finansielle instrument. Denne integrering vil som direkte konsekvens have, at de forskrifter, Rådet har truffet med hensyn til forvaltningen af disse instrumenter, vil blive ophævet, så snart nærværende forordning træder i kraft.

X. IVERKSÆTTELSE

LIFE er et miljøpolitisk instrument, som skal supplere love og økonomiske og fiskale instrumenter i det omfang, det viser sig nødvendigt for at effektivisere Fællesskabets samlede indsats. Det er således hverken det eneste eller det vigtigste instrument til gennemførelsen af denne indsats.

Anvendelsen af det nye finansielle instrument for miljøet medfører derfor, at der vedtages forskellige programmer, som er i overensstemmelse med de fire generelle målsætninger med LIFE, anført under punkt VII. Disse programmer vedtages af Kommissionen efter høring af miljøudvalget. Programmerne udarbejdes på grundlag af:

- de målsætninger og prioriteter, der afstikkes under Fællesskabets handlingsprogrammer (forslaget til det 5. program vil blive forelagt Rådet og Parlamentet i løbet af 1991)
- EF-strategier på forskellige områder, f.eks. affaldshåndtering, naturbevarelse og beskyttelse af den biologiske artsrigdom, bekæmpelse af sur nedbør
- miljøsituationen i EF-landene (den tredje fællesskabsrapport er nu i sidste fase)
- tilsagn afgivet inden for rammerne af internationale konventioner.

Programmerne fastlægges som led i partnerskabet med de vigtigste berørte parter (nationale og regionale myndigheder, erhvervs- og samfundskredse, ikke-statslige organisationer). Eftersom de miljøproblemer, der vil blive taget i betragtning i forbindelse med dette finansielle instrument, i mange tilfælde vil være af tværnational eller global art, vil dette samarbejde kunne fremme integrationen på EF-plan mellem parter, der er fælles om et givet problem, repræsentanterne for bestemte erhvervs- eller samfundsgrupper, der berøres af et givet problem, samt grupper, der efterstræber bestemte mål. Samarbejdet bør derfor privilegere organisationer, som denne integration resulterer i (sammenslutninger af regioner, virksomheder, ikke-statslige organisationer).

Partnerskabet bør navnlig give mulighed for en bedre forståelse af problemerne, klarere indskærsning af behov og prioriteter og en bedre fordeling af opgaver og ansvar, så budgetmidlerne kan anvendes bedst muligt. I denne henseende vil en ny programbaseret fremgangsmåde i stedet for den hidtidige fremgangsmåde med projekter betyde, at finansieringsansøgningerne kan forvaltes bedre, at Fællesskabets Interventioner får øget gennemslagskraft og indgår i en langsigtet planlægning.

LIFE-Interventionerne iværksættes efter en beslutning fra Kommissionen rettet til de berørte nationale eller regionale myndigheder, eller efter indgåelse af aftaler eller kontrakter med de parter, der skal gennemføre aktionen (sammenslutning af de berørte virksomheder, internationale organisationer, ikke-statslige organisationer), hvori støttens art og omfang samt de nærmere vilkår herfor angives. Budgetbevillingerne til LIFE vedtages hvert år af budgetmyndigheden. Der opstilles endvidere flerårige budgetoverslag, hvor bevillingerne fordeles på de forskellige prioriterede mål.

Fællesskabets aktion bør tilpasses løbende efter de behov, der gives udtryk for, og under hensyntagen til de disponible ressourcer. I dette øjemed omfatter forordningen en mekanisme for vurdering og opfølgning af gennemførelsen af støtten fra LIFE; aktionerne kan så i givet fald omdirigeres, hvis der opstår behov derfor under gennemførelsen.

I begyndelsesfasen, dvs. årene 1991 og 1992, omfatter finansieringsinstrumentet en række særlige forenklede bestemmelser med hensyn til indgåelse af forpligtelser for de disponible budgetbevillinger. I denne fase vil det nye instrument endvidere kunne afprøves. På grundlag af erfaringerne med denne første 2-årige fase og under hensyntagen til de budgetbevillinger, der afsættes som led i de nye finansielle overslag, vil Rådet foretage en fornyet gennemgang af LIFE på basis af et forslag fra Kommissionen, som skal forelægges inden den 31. december 1992.

XI. BUDGETMIDLERNE TIL DET FINANSIELLE INSTRUMENT

Instrumentet kan finansieres med nye EF-indtægter eller over budgettet.

Den sidstnævnte løsning er blevet valgt, selvom den indebærer en genforhandling af Fællesskabets finansieringsoverslag. Hvis indtægterne til det nye instrument skulle hentes fra særlige fiskale EF-foranstaltninger, ville det dels være betinget af en ændring af Traktatens bestemmelser om de egne indtægter, dels af en konsensus mellem medlemsstaterne om, hvilke fiskale foranstaltninger der skulle tjene som grundlag for finansieringen.

Forslag til
RADETS FORORDNING (EØF)
om oprettelse af et finansielt
instrument for miljøet (LIFE)

RADET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

Under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 130 S,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab indeholder bestemmelser om udvikling og gennemførelse af en fællesskabspolitik på miljøområdet og fastsætter målene og principperne for denne politik;

i medfør af Traktatens artikel 130 R har Fællesskabets virke på miljøområdet bl.a. til formål at bevare, beskytte og forbedre kvaliteten af miljøet; ved udarbejdelsen af disse foranstaltninger skal der bl.a. tages hensyn til de miljømæssige forhold i de forskellige områder i Fællesskabet samt den økonomiske og sociale udvikling i Fællesskabet som helhed og den afbalancerede udvikling i dets områder;

1) EFT nr. C

2) EFT nr. C

3) EFT nr. C

i Traktatens artikel 130 R, stk. 4, hedder det, at Fællesskabet på miljøområdet handler i det omfang, målene kan gennemføres bedre på fællesskabsplan end på rent nationalt plan; med forbehold af visse foranstaltninger af fællesskabskarakter drager medlemsstaterne omsorg for finansiering og gennemførelse af de øvrige foranstaltninger;

til løsning af globale miljøproblemer eller problemer af fælles interesse bør Fællesskabet i overensstemmelse med artikel 130 R, stk. 5, have mulighed for at yde bistand til tredjelande og hjælpe med gennemførelsen af internationale konventioner;

på mødet den 25. og 26. juni 1990 vedtog Det Europæiske Råd en erklæring med retningslinjer for Fællesskabets fremtidige indsats på miljøområdet, hvori det hedder, at lovgivningsmæssige foranstaltninger bør ledsages af økonomiske og fiskale foranstaltninger, hvor dette er hensigtsmæssigt;

i samme erklæring opfordrer Det Europæiske Råd Kommissionen til at udarbejde en oversigt over samtlige budgetmidler, der anvendes til Fællesskabets miljøpolitik, og som på nuværende tidspunkt ydes via en række forskellige finansielle instrumenter, og snarest muligt at forelægge Rådet sine konklusioner;

en analyse af disse budgetmidler har vist, at der er sket en hurtig stigning i udgifterne, som skyldes støtte fra mange forskellige finansieringskilder, der er bundet af de særlige mål og vilkår, som gælder for de anvendte finansielle instrumenter;

der bør oprettes et finansielt instrument for miljøet (LIFE), der kan udgøre en sammenhængende finansieringsramme, og som er i bedre overensstemmelse med Fællesskabets indsats på miljøområdet, under hensyntagen til forurenere betaler-princippet og subsidiaritetsprincippet;

for at virkeliggøre målet i Traktatens artikel 130 R er det, under hensyntagen til princippet om koncentration af ressourcerne, vigtigt at fastlægge de generelle mål for LIFE, at fastsætte, hvilke hovedkategorier af arbejdsopgaver det skal påtage sig, og anføre, hvilke typer foranstaltninger det kan yde støtte til; disse foranstaltninger kan tage sigte på at supplere allerede vedtagne og iværksatte aktioner, navnlig for så vidt angår beskyttelse og bevarelse af skovene;

i den første fase, der omfatter årene 1991 og 1992, bør LIFE finansiere prioriterede aktioner efter en forenklet procedure;

for at sikre LIFE-finansieringerne størst mulig effektivitet og for bedre at imødekomme støttemodtagernes forventninger bør der etableres et snævert samråd mellem Kommissionen, den pågældende medlemsstat og de andre økonomiske beslutningstagere, der berøres af de af LIFE indledte foranstaltninger, idet alle disse optræder som partnere ved gennemførelsen af et fælles mål inden for deres eget ansvars- og kompetenceområde;

de vigtigste former for LIFE-interventioner bør fastlægges nærmere;

der bør skabes mekanismer, hvorved Fællesskabets interventioner kan gradueres efter de pågældende aktioners karakteristika og modtagernes muligheder for selv at bidrage til deres gennemførelse;

der bør fastsættes effektive metoder til opfølgning, kontrol og evaluering, og de potentielle modtagere og offentligheden bør gives tilstrækkelige oplysninger;

Rådet bør, i lyset af erfaringerne med den første gennemførelsesfase i årene 1991 og 1992 og under hensyntagen til de forventede budgetmidler, foretage en fornyet gennemgang af LIFE-bestemmelserne på grundlag af et forslag fra Kommissionen, som skal forelægges inden den 31. december 1992 -

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Formål

1. Der oprettes et finansielt instrument for miljøet (LIFE), der skal fremme udviklingen og gennemførelsen af Fællesskabets miljøpolitik.
2. LIFE skal bidrage til finansieringen af prioriterede miljøforanstaltninger på medlemsstaternes område og til faglig og økonomisk bistand, som Fællesskabet yder inden for rammerne af de internationale konventioner, det er part i, eller de samarbejdsaktioner, det deltager i.
3. Følgende eksisterende finansieringsinstrumenter indgår i LIFE: Rådets forordning (EØF) nr. 2242/87 af 23. juli 1987 om fællesskabsaktioner på miljøområdet⁽¹⁾ (ACE) og Rådets forordning (EØF) nr. /91 af /1991 [om en fællesskabsaktion for beskyttelse af miljøet i Middelhavsområdet (MEDSPA)]⁽²⁾.

Artikel 2

Generelle mål

LIFE's mål er følgende:

*** I Fællesskabet**

- at udbygge og effektivisere de administrative strukturer eller tjenester, som skal sikre, at miljøbestemmelserne gennemføres
- at bidrage til kontrollen med og bekæmpelsen af de forskellige forureningsformer
- at bidrage til beskyttelsen af følsomme områder og bevarelsen af den biologiske artsrigdom.

(1) EFT nr. L 207 af 29.7.1987, s. 8.

(2) EFT nr. L

* **Uden for Fællesskabet:**

- at yde tredjelande faglig og økonomisk støtte til gennemførelsen af internationale konventioner og til løsning af fælles eller globale problemer.

Artikel 3

Særlige mål

1. Efter høring af det i artikel 13 omhandlede udvalg og på grundlag af bestemmelserne i denne forordning og programmet for Fællesskabets aktioner på miljøområdet, opstiller Kommissionen hvert år inden den 30. september ud fra koncentrationsprincippet, de særlige mål og de flerårige foranstaltninger til virkeliggørelse af de generelle mål samt resultatindikatorerne herfor og kriterierne for valget af de individuelle foranstaltninger, som vil blive finansieret af LIFE.
2. I den første fase, der omfatter årene 1991 og 1992, skal LIFE imidlertid først og fremmest finansiere følgende foranstaltninger:
 - foranstaltninger, der opfylder de støttekriterier, som gælder for de eksisterende miljøorienterede finansielle instrumenter (ACE, MEDSPA);
 - foranstaltninger, der tager sigte på at løse miljøproblemer af særlig alvorlig art eller af særlig betydning for Fællesskabet;
 - faglig og økonomisk støtte til tredjelande.
3. Bilaget indeholder en liste over de typer foranstaltninger, LIFE kan yde støtte til.

Artikel 4

Interventionsformer

LIFE-interventionerne kan antage en række forskellige former, afhængigt af foranstaltningens art:

- a) medfinansiering af programmer
- b) medfinansiering af projekter
- c) rentegodtgørelse
- d) tilbagebetalingspligtig støtte
- e) støtte til faglig bistand og til undersøgelser som forberedelse til aktioner.

Artikel 5

Støttekriterier

1. Der kan i henhold til denne forordning ydes finansiel støtte til foranstaltninger, der er i overensstemmelse med de i artikel 2 og 3 omhandlede mål.
2. Foranstaltninger, hvortil der ydes støtte via strukturfondene eller andre af Fællesskabets finansielle instrumenter, kan ikke modtage finansiel støtte i henhold til denne forordning.

Artikel 6

Samordning

Kommissionen sørger for samordning af og sammenhæng mellem de interventioner, der iværksættes i henhold til denne forordning, og interventioner, der iværksættes af strukturfondene og via Fællesskabets andre finansielle instrumenter.

Artikel 7

Partnerskab

De af LIFE finansierede aktioner udformes og gennemføres i snævert samråd mellem Kommissionen, den pågældende medlemsstat repræsenteret ved de myndigheder, den udpeger på nationalt, regionalt eller lokalt plan, samt de økonomiske og sociale partnere.

Artikel 8

LIFE's budgetmidler

De budgetmidler, der afsættes til de i denne forordning omhandlede foranstaltninger, opføres i form af årlige bevillinger i De Europæiske Fællesskabers almindelige budget. Budgetmyndigheden fastsætter de disponible bevillinger for hvert regnskabsår.

I forbindelse med fornyelsen af de finansielle overslag forelægger Kommissionen en flerårig finansiell fremskrivning af de beløb, der skønnes nødvendige til LIFE, fordelt på de i artikel 2 og 3 omhandlede mål.

Artikel 9

Graduering af interventionssatserne

1. Satserne for Fællesskabets finansielle støtte via LIFE fastsættes ud fra følgende hensyn:

- omfanget af de miljøproblemer, aktionerne tager sigte på
- aktionernes særlige interesse for Fællesskabet
- de pågældende staters eller modtageres mulighed for selv at bidrage til aktionens gennemførelse.

2. Satserne for den samlede fællesskabsstøtte er underkastet følgende begrænsninger:

- højst 30% af de samlede omkostninger, når det drejer sig om private investeringer
- højst 50% af de samlede omkostninger, når det drejer sig om offentlige investeringer, pilot- eller demonstrationsforsøg
- undtagelsesvis, højst 75% af omkostningerne, når det drejer sig om biotoper eller levesteder af fællesskabsinteresse
- undtagelsesvis, 100% af de samlede omkostninger, når det drejer sig om foranstaltninger, der tager sigte på at tilvejebringe information, som behøves til aktiørens gennemførelse, samt i forbindelse med faglig bistand.

Artikel 10

Behandling af støtteansøgninger

1. Ansøgninger om støtte via LIFE udarbejdes af de myndigheder, medlemsstaterne har udpeget på nationalt, regionalt eller lokalt plan, og forelægges Kommissionen.

Kommissionen kan imidlertid, ved offentliggørelse af en indkaldelse af interessetilkendegivelser i De Europæiske Fællesskabers Tidende, på eget initiativ anmode juridiske eller fysiske personer, der er etableret i Fællesskabet, om at indgive støtteansøgninger for aktioner af særlig interesse for Fællesskabet.

Ansøgninger fra tredjelande indgives til Kommissionen af de pågældende nationale myndigheder.

Kommissionen underretter medlemsstaterne om de projekter, den modtager som led i interessetilkendegivelser, og om ansøgninger fra tredjelande.

2. Ansøgninger om finansiering fra LIFE skal indgives til Kommissionen senest den 31. marts hvert år. For den første fase skal ansøgninger indgives senest den 30. september 1991.
3. Når Kommissionen, efter høring af det i artikel 13 omhandlede udvalg, har udvalgt et projekt eller en aktion,
 - a) kan den træffe beslutning om godkendelse af projektet eller aktionen, stilet til de myndigheder, som medlemsstaterne har udpeget på nationalt, regionalt eller lokalt plan, eller
 - b) kan der med de støttemodtagere, der skal gennemføre projektet eller aktionen, indgås en kontrakt eller en aftale, som fastsætter reglerne for parternes rettigheder og pligter.
4. Beløbet for den finansielle støtte, de nærmere finansierings- og kontrolbestemmelser samt alle de tekniske vilkår for aktionens gennemførelse fastsættes under hensyntagen til interventionens art og form og anføres enten i Kommissionens beslutning eller i den kontrakt eller aftale, der indgås med modtagerne.
5. De beløb, som forpligtelserne og betalingerne omfatter, udtrykkes og udbetales i ECU.

Artikel 11

Finanskontrol

Uden at dette begrænser hverken den kontrol, de nationale myndigheder gennemfører i henhold til de nationale love og administrative bestemmelser, eller bestemmelserne i Traktatens artikel 206 og den inspektion, der foretages på grundlag af Traktatens artikel 209, litra c), kan Kommissionen, i overensstemmelse med finansforordningen, bl.a. ved stikprøvekontrol, foretage kontrol på stedet af aktioner, der finansieres af LIFE, og undersøge de kontrolsystemer og -foranstaltninger, der er indført af de nationale myndigheder, idet disse underretter Kommissionen om de i dette øjemed trufne foranstaltninger.

Artikel 12

Opfølgning og evaluering

Kommissionen sørger for evaluering og effektiv opfølgning af iværksættelsen af Fællesskabets foranstaltninger i henhold til passende bestemmelser, der fastsættes i beslutningen, kontrakten eller aftalen.

Artikel 13

Udvalg

Ved gennemførelsen af denne forordning bistås Kommissionen af et rådgivende miljøudvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og som har Kommissionens repræsentant som formand.

Kommissionens repræsentant forelægger udvalget et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Udvalget afgiver en udtalelse om dette udkast inden for en frist, som formanden kan fastsætte under hensyntagen til, hvor meget det pågældende spørgsmål haster, i givet fald ved afstemning.

Udtalelsen optages i mødeprotokollen; derudover har hver medlemsstat ret til at anmode om, at dens holdning indføres i mødeprotokollen.

Kommissionen tager størst muligt hensyn til udvalgets udtalelse. Den underretter udvalget om, hvorledes den har taget hensyn til dets udtalelse.

Artikel 14

Information

Det organ, der står for gennemførelsen af en aktion, hvortil der ydes finansiel støtte fra Fællesskabet, sørger for, at aktionen er genstand for information med henblik på:

- at gøre de potentielle modtagere og de faglige organisationer opmærksomme på de muligheder, aktionen indebærer
- at gøre offentligheden opmærksom på Fællesskabets rolle i forbindelse med aktionen.

Medlemsstaterne rådfører sig med Kommissionen og underretter den om de initiativer, der tages i ovennævnte henseender.

Artikel 15

Revisionsklausul

I lyset af erfaringerne og under hensyntagen til de forventede disponible bevillinger foretager Rådet, på forslag af Kommissionen, som denne skal forelægge inden den 31. december 1992, en første gennemgang af denne forordning.

5 år efter den første gennemgang finder en ny gennemgang sted.

Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen.

Artikel 16

Overgangsbestemmelser

Denne forordning berører ikke gennemførelsen af foranstaltninger, som, inden denne forordnings ikrafttræden, er vedtaget og iværksat på grundlag af forordning (EØF) nr. 2242/87 (ACE) og nr. /91 (MEDSPA).

Artikel 17

Ophævelsesbestemmelser

Forordning (EØF) nr. 2242/87 (ACE) og nr. /91 (MEDSPA) ophæves.

Artikel 18

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft den 1. juni 1991.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Rådets vegne

Formand

Bilag 1

TYPER AF FORANSTALTNINGER, HVORTIL LIFE KAN YDE STØTTE

(ikke udtømmende liste)

- faglig bistand til de myndigheder, der har til opgave at gennemføre Fællesskabets miljøbestemmelser
- programmer for uddannelse og folkeoplysning
- udstyr til og modernisering eller udvikling af overvågnings- og kontrolnet
- fremme af miljøsyn i virksomhederne
- genoprettelse af områder, der er forurenet af tidligere industriaktiviteter
- fremme af ny og renere teknologi
- udvikling af metoder til recirkulering og genanvendelse af affald
- støtte til små og mellemstore virksomheder, der anvender miljøgiftige eller -farlige produkter
- reetablering af plantedække, der er ødelagt af brande, erosion eller tørke
- beskyttelse og bevaring af skovene
- beskyttelse og bevaring af kystområder og -vande
- naturbevaring og beskyttelse af Fællesskabets biologiske artsrigdom
- genoprettelse og beskyttelse af bycentre, som på grund af deres historiske værdi er en del af den europæiske kulturarv
- bistand til tredjelande med henblik på gennemførelsen af internationale konventioner og løsning af fælles eller globale problemer.

FICHE FINANCIERE

1. Intitulé de l'action : création d'un Instrument financier pour l'environnement.

2. Lignes budgétaires concernées

(Article B4-320 LIFE (Instrument financier pour l'environnement))

Poste B4-300 ACE
B4-301 ACNAT
B4-302 MEDSPA
B4-303 NORSPA

Pour la procédure budgétaire 1992, toutes ces lignes seront fusionnées sous l'article LIFE.

3. Base juridique

Résolution du Conseil des Communautés européennes et des représentants des Etats membres réunis au sein du Conseil du 19 octobre 1987 concernant la poursuite et la réalisation d'une politique et d'un programme d'action des Communautés européennes en matière d'environnement (1987-1992).

Proposition de règlement CEE du Conseil portant sur la création d'un Instrument financier pour l'environnement.

4. Description de l'action

4.1. Objectifs spécifiques

L'Instrument financier pour l'environnement doit accroître l'efficacité et la visibilité des interventions financières dans ce secteur. Il doit favoriser une plus grande cohésion dans le comportement des Etats membres à l'égard des problèmes environnementaux.

Il doit également assurer un meilleur équilibre entre la politique environnementale et les autres politiques communautaires.

4.2. Durée

Elle dépendra des activités à financer et des ressources qui pourront y être affectées par la procédure budgétaire annuelle, particulièrement dans le cadre de la renégociation des perspectives financières de la Communauté. Avant le 31 décembre 1992, la Commission examinera l'évolution qu'elle entend voir prendre à LIFE.

4.3. Populations visées par l'action

Les autorités locales, les milieux économiques et sociaux ainsi que les organisations non gouvernementales dans la Communauté. Les autorités responsables de l'environnement des pays tiers.

5. Classification de la dépense

Dépenses non obligatoires, crédits dissociés.

6. Nature de la dépense

Le règlement prévoit plusieurs types de dépenses en fonction des actions retenues :

- co-financement de programmes;
- co-financement de projets;
- bonification d'intérêts;
- subvention remboursable;
- soutien à l'assistance technique et aux études préparatoires à l'élaboration des actions

Dans cette dernière catégorie de mesures, on pourra financer des analyses descriptives et d'évaluation, consultations, prestations de service, collecte et diffusion de l'information, publication de rapports ainsi que toute autre intervention nécessaire à la gestion de l'action.

7. Incidence financière de l'action sur les crédits d'intervention

7.1. Mode de calcul

En 1991, le coût de l'action s'élèvera à environ 64,5 Mécus. Ce chiffre résulte, d'une part, des crédits qui sont inscrits pour LIFE, d'autre part, des crédits qui sont inscrits au budget pour les instruments appelés à être fusionnés avec LIFE, à savoir les crédits figurant aux postes B4-300 à B4-303.

Le pourcentage de l'intervention communautaire dans le financement des actions prévues par LIFE peut varier entre 30 % et 100 % conformément aux règles définies dans la proposition de règlement du Conseil et notamment son article 9.

Pour les années 1993 et suivantes, le coût de l'action dépendra de l'évaluation par la Commission de la mise en oeuvre de LIFE pendant les 24 premiers mois et du résultat de la négociation sur les perspectives financières.

7.2. Mini-budget

Le montant du mini-budget sera fixé annuellement selon les règles adoptées par la Commission le 22 mai 1990 et couvrira les dépenses de personnel, les dépenses relatives aux contrats d'entreprise, les dépenses d'infrastructure, les dépenses relatives à l'information et aux publications ainsi que d'autres dépenses de fonctionnement qui découlent de cette action.

7.3. Echéancier

Un échéancier des crédits d'engagement pour les cinq prochaines années ne peut être établi à l'heure actuelle.

Pour les crédits de paiement, on peut prévoir que la moitié des crédits inscrits au budget 1991 seront payés en 1991, l'autre moitié en 1992.

8. Dispositions anti-fraude

Le règlement du Conseil prévoit un mécanisme de suivi tant sur le plan technique que financier.
Des dispositions anti-fraude seront incluses dans les contrats liant la Commission aux bénéficiaires de l'action.

9. Recettes

L'action ne génère pas de recettes autres que la récupération de l'Indû.

DEPENSES ADMINISTRATIVES

L'action proposée implique une augmentation du nombre des effectifs de la Commission.

La gestion des instruments qui seront fusionnés avec LIFE est assurée actuellement par six fonctionnaires (3A, 2B, 1C), un expert national, un fonctionnaire temporaire B et neuf prestataires de service (1A, 5B, 3C).

Pour 1991 et 1992, une partie des prestataires de service devrait être remplacée par des fonctionnaires, à savoir 1A, 3B et 3C, à trouver soit par redéploiement, soit par la voie de la procédure budgétaire annuelle dans le cadre de la programmation des ressources par la Commission pour l'exercice concerné.

L'incidence financière sur les crédits du personnel et du fonctionnement courant en 1000 Ecus/an est de :

un fonctionnaire A	1 x 44	44
3 fonctionnaires B	3 x 29	87
3 fonctionnaires C	3 x 22	66
<hr/>		
total		197

Après 1992, dans la mesure où les perspectives financières de la Communauté permettront de doter LIFE de ressources budgétaires importantes, l'unité actuelle qui gère les instruments financiers qui seront fusionnés avec LIFE ne sera plus en mesure de gérer l'instrument financier. La structure de la DG XI devra être revue pour faire face à l'accroissement des activités.

ANALYSE COUT-EFFICACITE

1. Objectifs et cohérence avec la programmation financière.

L'action comporte quatre objectifs généraux (cf. article 2)

L'article 3 de la proposition de règlement prévoit que la Commission établira des objectifs spécifiques et actions pluriannuelles assorties de critères pour le choix des mesures financées par LIFE. Les lignes budgétaires qui seront fusionnées dans LIFE sont intégrées dans la programmation financière de la DG XI.

2. Justification de l'action

Un des objectifs généraux de LIFE est de favoriser la mise en oeuvre de la politique communautaire de l'environnement. L'approche législative suivie jusqu'à présent ayant montré ses limites, d'autres moyens d'action doivent être utilisés, en particulier un instrument financier (cf. exposé des motifs).

Les actions financées par LIFE sont surtout des actions de démonstration cofinancées au maximum à 50 % pour les autorités publiques et à 30 % pour les entreprises. L'effet multiplicateur direct sera donc égal à deux ou trois selon le type d'actions visées. L'effet multiplicateur indirect n'est pas mesurable à l'heure actuelle, il dépendra des résultats positifs des actions de démonstration elles-mêmes.

3. Suivi et évaluation de l'action

L'article 3 prévoit que chaque action pluriannuelle de LIFE fera l'objet d'une décision de la Commission qui comportera des objectifs spécifiques et des indicateurs de performance. De manière à juger de leur efficacité, les actions financées par LIFE feront l'objet d'une évaluation et d'un suivi afin de s'assurer que les objectifs auront été atteints en tenant compte des indicateurs de performance et du rapport coût/efficacité.

FICHE D'IMPACT SUR LA COMPETITIVITE ET L'EMPLOI

1. Quelle est la justification principale de la mesure ?

Créer un instrument financier qui puisse contribuer à favoriser le développement et la mise en oeuvre de la politique communautaire de l'environnement.

II. Caractéristiques des entreprises concernées.

Les entreprises concernées sont les entreprises industrielles ou de service, grandes et petites pour autant que leurs installations soient anciennes. En effet, le concours financier que pourra apporter l'instrument doit respecter le principe du pollueur-payeur qui interdit des aides aux établissements nouveaux sauf lorsque les équipements visent à respecter des normes plus sévères que la norme imposée.

III. Quelles sont les obligations imposées directement aux entreprises ?

Aucune

IV. Quelles sont les obligations susceptibles d'être imposées indirectement aux entreprises via les autorités locales ?

Aucune

V. Y a-t-il des mesures spéciales pour les PME ? Lesquelles ?

Une des missions de l'instrument financier vise spécifiquement les P.M.E. Elle prévoit le soutien aux P.M.E. qui utilisent des produits toxiques ou dangereux pour l'environnement afin de leur permettre de se doter de technologies propres.

L'instrument prévoit aussi des programmes de démonstration pour les technologies de recyclage et de réutilisation des déchets ainsi que des programmes d'équipement de techniques modernes de surveillance et de contrôle qui sont très souvent produits par les P.M.E.

VI. Quel est l'effet prévisible ?

a) sur la compétitivité des entreprises ?

L'action envisagée n'impose directement aucune obligation aux entreprises. Elle vise principalement l'introduction de technologies propres dont l'effet sera positif sur la compétitivité des entreprises. L'action aura également un impact favorable sur les secteurs équipements et installations de dépollution.

b) sur l'emploi ?

Les conséquences sur l'emploi de l'augmentation de la compétitivité des entreprises sont favorables mais difficilement quantifiables. Les mesures envisagées entraîneront certainement des besoins en main d'oeuvre locale.

VII. Les partenaires sociaux ont-ils été consultés ?
Quels sont leurs avis ?

La procédure institutionnelle prévoit cette consultation dans le cadre du Comité Economique et Social.

OVERSIGT OVER BUDGETRESSOURCER, DER VEDRØRER MILJØET

I. INDLEDNING

På mødet den 25. og 26. juni 1990 opfordrede Det Europæiske Råd Kommissionen til at opstille en oversigt over alle de midler fra Fællesskabets budget, der anvendes til støtte for finansieringen af foranstaltninger på miljøområdet. Nærværende notat er en reaktion på denne opfordring. Det indeholder en kort beskrivelse, for hvert enkelt finansielt instrument, af de bevillinger, der er til rådighed, samt de områder, der er dækket, og en analyse af, hvorledes disse bevillinger gennemgående anvendes. Denne beskrivelse omfatter kun interventionsbevillingerne, da udgifterne til undersøgelser kun udgør et ubetydeligt beløb.

Dokumentet indeholder endvidere visse oplysninger om de aktiviteter, der finansieres af EIB på miljøområdet.

Bilag 1 indeholder en række beskrivelser af de enkelte finansielle instrumenter. Bilag 2 indeholder en finansiell sammenfatning. Bilag 3 indeholder endelig de oplysninger, som Kommissionens tjenestegrene har om miljøudgifterne i visse medlemsstater^{*)}.

Flere finansielle instrumenter yder støtte til miljørelaterede foranstaltninger. Blandt disse instrumenter må der skelnes mellem dem, som direkte vedrører miljøet, og dem, som kan have indflydelse på miljøet, men har et andet hovedformål end miljøbeskyttelse.

II. MILJØORIENTERED E INSTRUMENTER

II.1. Programmerne for forskning og teknologisk udvikling

Der er først og fremmest tale om forsknings- og udviklingsaktiviteter, der gennemføres som led i flere særprogrammer, der indgår i rammeprogrammet for Fællesskabets indsats inden for forskning og teknologisk udvikling 1987-1991, og som videreføres under det nye rammeprogram for 1990-1994.

Rammeprogrammet for FTU, der gennemføres ved hjælp af kontrakter med omkostningsdeling, samordnede aktioner og koordinerings- og uddannelsesaktiviteter, omfatter tre programmer på miljøområdet:

^{*)} I en undersøgelse, som Kommissionen for øjeblikket er ved at gennemføre, arbejdes der på at opstille en mere komplet samlet ramme på dette område.

STEP-programmet (videnskab og teknologi på miljøbeskyttelsesområdet) vil fra 1989 til 1992 yde et finansielt bidrag fra Fællesskabet på 75 mio. ECU til forskning inden for de ni følgende områder: miljø og sundhed, risikovurdering i forbindelse med kemikalier, processer i atmosfæren og luftkvalitet, vandkvalitet, forskning i økosystemer, beskyttelse og bevarelse af den europæiske kulturarv, teknologier til miljøbeskyttelse og større teknologiske risici. Et nyt program for 1991-1994 er under vedtagelse.

EPOCH-programmet (europæisk program for klimatologi og naturkatastrofer) vil fra 1989 til 1992 yde et finansielt bidrag fra Fællesskabet på 40 mio. ECU til forskning inden for de fire følgende områder: tidligere klimaændringer, klimaprocesser og -modeller, klimatiske virkninger og klima-afhængige risici samt risiko for jordskælv.

MAST-programmet (havforskning og -teknologi) vil fra juli 1989 til juni 1992 yde et finansielt bidrag fra Fællesskabet på 50 mio. ECU til forskning inden for grundlæggende og anvendt havforskning, kystzoneforskning og -teknik, havteknologi samt støtteinitiativer. Et nyt program for 1991-1994 er under vedtagelse.

I Det Fælles Forskningscenters FTU-program var der endvidere, fra 1987 til 1990, afsat 137 mio. ECU til forskningsaktiviteter vedrørende miljøbeskyttelse, telemåling til overvågning af land- og havmiljø og industrielle risici. I samme periode er der ydet 17 mio. ECU til støtte til teknisk-videnskabelige aktiviteter på flere miljøområder.

Ifølge det tredje rammeprogram for Fællesskabets indsats inden for forskning og teknologisk udvikling (1990-1994), som blev vedtaget af Rådet den 23. april 1990, skal der gennemføres en særlig indsats på miljøområdet til et anslået nødvendigt beløb på 518 mio. ECU (227 i 1990-1992 og 291 i 1993-1994), som også omfatter FFC's direkte forskningsaktioner. Kommissionen forelagde den 3. maj 1990 et forslag til særprogram for FTU inden for miljø med følgende hovedmålsætninger:

- deltagelse i programmer vedrørende globale ændringer
- miljøteknologi
- miljøspørgsmåls økonomiske og samfundsmæssige aspekter
- integrerede forskningsprojekter

Dette forslag ligger til afgørelse hos Rådet.

II.2. Fællesskabsaktioner på miljøområdet (ACE)

ACE er et demonstrationsprogram, som gør det muligt at yde finansiell støtte til de seks følgende områder:

1. Demonstrationsprojekter, der tager sigte på udvikling af nye "rene" teknologier, dvs. lidet eller ikke-forurenende teknologier, som må formodes at have et lavere forbrug af naturressourcer.
2. Demonstrationsprojekter, der tager sigte på udarbejdelse af nye teknikker og mere effektive metoder med henblik på måling og overvågning af det naturlige miljøes kvalitet.
3. Projekter, der skal tilskynde til at bidrage til bevarelse eller genoprettelse af stærkt truede biotoper, som er hjemsted for arter, der er i fare, og som er af særlig betydning for Fællesskabet, i medfør af direktiv 79/409/EØF.
4. Demonstrationsprojekter, der tager sigte på udvikling af teknikker til genvinding fra og genanvendelse af affald, herunder spildevand.
5. Demonstrationsprojekter, der tager sigte på udvikling af teknikker til afmærkning og genetablering af områder, der er kontamineret med farligt affald og/eller farlige stoffer.
6. Projekter, der skal tilskynde til at bidrage til beskyttelse eller genetablering af jordbund, der er truet eller ødelagt af brande, erosionsprocesser og ørkendannelse.

Det finansielle tilskud fra ACE-programmet er på 24 mio. ECU for en periode på fire år fra juli 1987 til juni 1991.

De få midler, der er til rådighed i forhold til rækkevidden af de aktionsområder, der er omfattet af ACE-programmet, har for nylig fået Kommissionen til at forelægge Rådet tre forslag, som går ud på at fokusere Fællesskabets foranstaltninger noget mere på visse prioriterede områder, samtidig med at der stilles flere støttemidler til rådighed. Det drejer sig om forslagene vedrørende MEDSPA, ACNAT og NORSPA.

II.3. Særlige foranstaltninger for Middelhavsområdet (MEDSPA)

I 1984 forelagde Kommissionen en meddelelse, hvori den anførte, at den for en periode på 5 år ville gennemføre en række punktuelle aktioner med henblik på at beskytte miljøet i Middelhavsområdet.

Fra 1986 til 1990 har Kommissionen da også finansieret aktioner af demonstrationskarakter for et beløb på 16 mio. ECU.

Den forelagde i marts 1990 Rådet et forslag til forordning med henblik på at fastlægge betingelserne for at finansiere prioriterede miljøforanstaltninger i Middelhavsområdet.

Det beløb, der skønnes nødvendigt til forvaltningen af denne aktion for de første tre år er på 37 mio. ECU til finansiering af stimulerings- og oplysningskampagner, som kan supplere de investeringer, der finansieres af strukturfondene.

For EF-landene omfatter støtten fra MEDSPA ikke blot demonstrationsprojekter, som er dækket af ACE, men også alle andre pilot- eller demonstrationsprojekter, som vil kunne løse et særligt middelhavsproblem eller kunne overføre know-how fra Nord til Syd.

Et andet formål med MEDSPA er at yde den fornødne tekniske bistand og ekspertise til at udarbejde påtænkte planer og programmer på nationalt eller lokalt niveau.

Ifølge Kommissionens forslag skal der endvidere være mulighed for at støtte aktioner til fordel for tredjelande i Middelhavsområdet. De valgte aktioner skal navnlig hjælpe disse lande til at opnå en solid administrativ struktur på miljøområdet, og yde en teknisk bistand, som sætter dem i stand til at føre en sammenhængende politik og konsekvente handlingsprogrammer på dette område.

II.4. Fællesskabsaktioner med henblik på naturbeskyttelse (ACNAT)

Den 16. august 1988 forelagde Kommissionen Rådet et forslag til direktiv om beskyttelse af naturlige og delvis naturlige levesteder samt af vilde dyr og planter.

Af drøftelserne i Rådet om dette forslag fremgik det, at det vil være lettere at gennemføre en tilfredsstillende reglementering på dette område, hvis Fællesskabet forpligter sig til øget finansiering.

I begyndelsen af året forelagde Kommissionen derfor Rådet et forslag, som går ud på at indføre et finansielt instrument med særlig henblik på naturbeskyttelse (ACNAT). Dette nye instrument, hvor de budgetmæssige forpligtelser for de første tre år anslås til 60 mio. ECU, vil give mulighed for en større fællesskabsaktion end ACE, navnlig der hvor det drejer sig om beskyttelse af andre arter end fugle.

II.5. Særlige foranstaltninger for Fællesskabets nordlige område (NORSPA)

Kommissionen har for nylig fremsendt et forslag til Rådet om forordning om en aktion til beskyttelse af kystzonerne og kystvandene i Det Irske Hav, Nordsøen, Østersøen og det nordøstlige Atlanterhav.

Dette program, som er et sidestykke til MEDSPA for Fællesskabets nordlige område, går ud på at yde finansiell støtte til demonstrationsprojekter med henblik på at begrænse forureningen i de pågældende områder og at fremme foranstaltninger, som fremmer anvendelsen af miljøvenlige teknologier i disse områder.

Der anslås at være behov for et budget på 10 mio. ECU for perioden 1991-1992, men der må regnes med supplerende beløb til de fem nye tyske delstater.

II.6. Beskyttelse af skovene

I forbindelse med den fælles skovbrugspolitik har Rådet vedtaget to forordninger, som går ud på at beskytte skovene mod henholdsvis sur nedbør og brande, og udgifterne i denne forbindelse var på 37 mio. ECU fra 1987 til 1990.

III. INSTRUMENTER MED ET ANDET HOVEDEFORMÅL END MILJØBESKYTTELSE

III.1. Programmerne for forskning og teknologisk udvikling

Der er flere forskningsprogrammer, som kan finansiere projekter, der har tilknytning til miljøet. Det er imidlertid vanskeligt at afgøre, hvilke budgetmidler der rent faktisk er afsat til sådanne projekter. Følgende programmer har tydeligst direkte eller indirekte tilknytning til miljøet.

ECLAIR-programmet (agroindustriel forskning og teknologisk udvikling), hvortil der er afsat 80 mio. ECU til fem år fra 1988 til 1993, indebærer mulighed for at finansiere forskningsprojekter vedrørende landbrugsdriftsmetoder, som er mindre skadelige for miljøet.

Landbrugsforskningsprogrammet, hvortil der er afsat 55 mio. ECU til fem år fra 1989 til 1993, omfatter forskningsaktiviteter på områder, som har tilknytning til miljøbeskyttelse, som for eksempel mindre anvendelse af gødning, svampemidler og pesticider, virkningerne af reststoffer, giftstoffer og andre skadelige stoffer osv.

JOULE-programmet (ikke-nuklear energi og rationel energiudnyttelse), 1989 - 1992, anvender en del af sine budgetmidler til justering af energi- og miljømodeller. Disse modeller skaber mulighed for kvantitative analyser og prognoser vedrørende vekselvirkningerne mellem energi, miljø og økonomi. Den forskning, der foregår under JOULE-programmet, går blandt andet ud på at begrænse udslippet af forurenende stoffer og gasser, som kan bidrage til drivhuseffekten. Et nyt program for 1991-1994 er under vedtagelse.

Programmet for STRÅLINGSBESKYTTELSE, hvortil der er afsat 21 mio. ECU til to år fra 1990 til 1991, skal blandt andet øge kendskabet til strålingens virkninger på mennesker og miljø.

Programmet for forvaltning af radioaktivt affald og programmet for nedlukning af nukleare anlæg, skal yde et ekstra bidrag til beskyttelsen af befolkningen og miljøet.

Programmet for RÅSTOFFER og GENBRUG, hvortil der er afsat 45 mio. ECU til tre år fra 1990 til 1992, omfatter blandt andet forskning til forbedring af europæiske virksomheders konkurrenceevne indenfor prøvetagning, analyse og klassifikation af affald, genbrugsteknologi og affaldsbaseret energiproduktion.

DRIVE-programmet (informationsteknologi og telekommunikation i forbindelse med vejtransport), hvortil der er afsat 60 mio. ECU til tre år fra juni 1988 til maj 1991, har blandt andet til formål at udvikle moderne og intelligente teknologier til sikker landevejstransport og at begrænse farerne for forurening.

EURET-programmet (forskning på transportområdet i Europa), hvortil der er afsat 25 mio. ECU til fire år fra 1990 til 1993, og hvor en del af budgetmidlerne skal bruges til begrænsning af ydre generende virkninger (støj og forurening) ved en optimeret udnyttelse af transportnettet samt logistik.

MONITOR-programmet (strategiske analyser, fremtidsstudier og vurderinger inden for forskning og teknologi), hvortil der er afsat 22 mio. ECU til fire år fra juli 1989 til juni 1993.

Den sektor der vedrører strategisk analyse (delprogrammet SAST) omfatter blandt de analyser, der skal gennemføres, en undersøgelse vedrørende, hvilken videnskabelig og teknologisk strategi der kan medvirke til at overvinde de miljøproblemer, der er forbundet med transport.

Blandt andre analyser, der vedrører miljøorienterede emner, kan nævnes undersøgelse af, hvilke muligheder der er for at opnå en bedre miljøforvaltning ved hjælp af ny informations- og teleteknologi og modelberegninger.

Forskningsprogrammet for EKSF omfatter projekter, som bidrager til bekæmpelse af luftforureningen, nyttiggørelse af affald, konsekvensanalyser osv. Fra 1986 til 1990 blev der anvendt 12,8 mio. ECU til dette formål.

Det tredje **rammeprogram (1990-1994)** omfatter andre områder, hvor Kommissionen allerede har forslag til rådsbeslutninger om særprogrammer for FTU, som har direkte indflydelse på miljøet. Der er tale om programmer for telematiksystemer, forskning i genbrugsteknologi og integrerede projekter som "renere biler" i programmet for industri- og materialeteknologi, måling og prøvning til opgaver som overvågning af forureningen i Nordsøen eller metoder til bestemmelse af den kemiske form af forurenende stoffer, havforskning og -teknologi, FTU-programmet inden for bioteknologi, landbrug og agroindustri, biomedicin og sundhed, biovidenskab og -teknologi med henblik på udviklingslandene, ikke-nuklear energi, strålingsbeskyttelse og reaktorsikkerhed i forbindelse med nuklear fission, aspekter vedrørende sikkerhed og hensyntagen til miljøet ved demonstration af mulighederne for at producere energi ved kontrolleret termonuklear fusion samt programmet vedrørende menneskelige ressourcer og mobilitet. Alt dette er et ydtryk for den store vægt, der lægges på miljø i Fællesskabets FTU-indsats 1990-1994.

Programmet for europæisk samarbejde inden for industriforskning og -teknologi (**EUREKA**) omfatter projekter som Eurotrac, Euromar og Eurocare, der henholdsvis vedrører troposfærekemi, udvekslinger ved luft/hav-grænsefladen og monumentnedbrydende mekanismer. Dette er ikke blot af interesse for Fællesskabet, men også for andre europæiske lande.

III.2. Strukturfondene

I perioden fra 1985 til 1988 bidrog EFRU finansielt med et beløb på 135 mio. ECU til medfinansiering af forskellige projekter, som har indflydelse på miljøbeskyttelsen. Fra 1985 har EFRU endvidere medvirket til finansieringen af flerårige programmer, som omfatter foranstaltninger, der har tilknytning til miljøbeskyttelse. Ved en programvis gennemgang er det dog ikke muligt at fastslå, i hvor høj grad hvert enkelt projekt tjener miljøformål. Det kan imidlertid anslås, at der er blevet anvendt omkring 70 mio ECU til miljøforanstaltninger i løbet af perioden 1985-1987 og 55 mio. ECU i 1988.

Reformen af strukturfondene har medført, at tilskuddene fra disse fonde er blevet koncentreret i de regioner og sektorer, der er udsat for udviklingsproblemer.

Fire af strukturfondenes mål vedrører i særlig grad Fællesskabets miljøpolitik:

- udvikling af tilbagestående regioner (mål nr. 1)
- omstilling i de regioner, der er hårdt ramt af den industrielle tilbagegang (mål nr. 2)
- fremskynde tilpasningen af landbrugsstrukturene (mål nr. 5a)
- fremme af udviklingen i landdistrikterne (mål nr. 5b)

For perioden 1989-1993 forventes mål nr. 1, 2 og 5b tildelt henholdsvis 38 300 mio. ECU, 7 205 mio. ECU og 2 795 mio. ECU. Til mål nr. 5a blev der mellem 1987 og 1989 afsat 2 406 mio. ECU.

De vigtigste former for programmer, som forelægges af medlemsstaterne, vedrører udviklingen i enkelte sektorer, normalt spredt over flere regioner, samt udviklingen i flere sektorer på regionalt eller lokalt plan. Der er meget store forskelle i projekternes størrelse, som strækker sig fra nogle få millioner ECU til flere milliarder ECU, og således afspejler spredningen i såvel territoriale udstrækning som de fastsatte mål.

Medlemsstaterne har i deres regionaludviklingsplaner, som tager sigte på de fire nævnte mål, foreslået aktioner, som samtidig omfatter såvel økonomisk og social udvikling som miljøbeskyttelse.

Fællesskabets støtterammer, som er affødt heraf, yder et væsentligt finansielt bidrag til disse foranstaltninger. Under mål nr. 1 er miljøforbedring et prioriteret kriterium i 6 ud af 7 lande.

For de samme regioner, som er omfattet af mål nr. 1, anslås strukturfondenes bidrag til fordel for miljøet til 1 967 mio. ECU i perioden 1989-1993, hvilket udgør 6% af tilskuddet fra Fællesskabet.

For de områder, der er omfattet af mål nr. 2, og dem, der er omfattet af mål nr. 5b, anslås dette bidrag henholdsvis til 535 mio. ECU og 310 mio. ECU, dvs. 15% og 12% af tilskuddet fra Fællesskabet.

I forbindelse med mål nr. 5a anslås Fællesskabets finansiering til fordel for miljøformål (artikel 19 i forordning (EØF) nr. 797/85) til 39 mio. ECU for perioden 1989-1993, dvs. 1% af de samlede bevillinger.

Følgende tabel viser fordelingen af disse beløb pr. medlemsstat.

Bidrag fra strukturfondene (i mio. ECU)

	Mål 1	Mål 2	Mål 5a	Mål 5b	I alt
Grækenland	202	-	-	-	202
Spanien	675	94	1	79,5	849,5
Frankrig	19,5	72,5	-	73	165
Irland	228	-	-	-	228
Italien	622	43	3	22	690
Portugal	168	-	-	-	168
Det Forenede Kongerige	53	90	12	26	181
Danmark	-	53	2	-	55
Tyskland	-	108	20	110	238
Nederlandene	-	3	1	-	4
Belgien	-	9	-	-	9
Luxembourg	-	-	-	-	-
I ALT	1967,5	537	39	310,5	2854

De vigtigste områder er:

- beskyttelse af naturressourcer, herunder vandressourcer og udnyttelse heraf
- forvaltning af arealer, som er vigtige for miljøet, forebyggelse af erosion og brande
- miljøvenlige landbrugsmetoder
- infrastrukturer til støtte for udviklingen, navnlig i industrizoner og turistområder (offentlig transport, diverse net osv.)
- forvaltning af husholdningsaffald, industriaffald og giftigt affald
- restaurering af vandressourcer
- støtte til renere teknologi, herunder demonstrationsprojekter
- uddannelse til supplering af ovennævnte foranstaltninger.

Reformen af strukturfondene giver Kommissionen mulighed for på eget initiativ at iværksætte aktioner, som er af særlig betydning for Fællesskabet, og som ikke eller i utilstrækkelig grad er dækket af medlemsstaternes ovennævnte udviklingsplaner. Disse initiativer kan enten bidrage til løsningen af alvorlige problemer, som har direkte tilknytning til gennemførelsen af Fællesskabets andre politikker, og som har indflydelse på regionernes samfundsøkonomiske situation, fremme den regionale anvendelse af Fællesskabets politikker eller bidrage til løsningen af problemer som er fælles for visse kategorier af regioner.

Fællesskabsinitiativet ENVIREG, som blev lanceret den 9. maj 1990, er specielt miljøorienteret. Formålet med initiativet er at bistå Fællesskabets mest ugunstigt stillede regioner med at løse visse af deres miljøproblemer for således at bidrage til at basere deres økonomiske og sociale udvikling på et solidere grundlag. Det skal endvidere lette gennemførelsen på regionalt plan af Fællesskabets miljøpolitik på visse områder (herunder navnlig forvaltning af vandressourcer, by- og industriaffald) ved at bistå de dårligst stillede områder med at klare disse miljøproblemer. Der vil blive lagt særlig vægt på en formindskelse af forureningen i kystområder, navnlig langs Middelhavet, hvis økonomi i væsentlig grad afhænger af turisme.

ENVIREG er med til at finansiere infrastrukturer og udstyr (eller moderniseringen heraf), som er nødvendige for at nå disse mål. Samtidig støtter det og tilskynder det til udvikling af disse regioners lokale myndigheders muligheder for at forvalte miljøet. Der lægges særlig vægt på udvikling af knowhow i forbindelse med miljøforvaltning, gennemførelse af foranstaltninger til forbedring af foreningsbekæmpende installationers funktion, ekspertise med hensyn til valget af eventuelle løsninger og udveksling af erfaringer på regionalt plan og på fællesskabsniveau.

Det samlede bidrag fra strukturfondene til ENVIREG i perioden 1990-1993 anslås til 500 mio. ECU. Fællesskabets tilskud til hvert enkelt foreslået operationelt program fastlægges på grundlag af behovene inden for de pågældende områder samt af programmernes kvalitet. Et af evalueringskriterierne for programmernes kvalitet er, i hvor høj grad Fællesskabets miljøpolitik er blevet gennemført på de områder, der er fastsat i ENVIREG, og som er blevet valgt under hensyntagen til deres betydning for den økonomiske udvikling.

Alle de operationelle programmer er blevet forelagt, og Kommissionen er i færd med at behandle dem og i forbindelse med partnerskabet at samarbejde med de nationale myndigheder med henblik på forbedringer for så vidt angår fastlæggelsen af de planlagte foranstaltninger.

Ud over ENVIREG er der også andre fællesskabsinitiativer, som kan yde finansiel støtte til aktioner, som går ud på at forbedre miljøet:

- **RECHAR** kan finansiere miljøforbedringer i zoner, som er blevet alvorligt ødelagt af kulminedrift, for eksempel gennem udnyttelse af slaggebjerge og oprettelse af grønne områder
- **INTERREG** kan fremme grænseoverskridende samarbejde med henblik på forureningsbekæmpelse, bortskaffelse af affald og miljøbeskyttelse
- **STRIDE** kan få betydning for forskning i tilknytning til naturressourcerne og miljøvilkårene i de pågældende regioner
- **REGEN**, som letter oprettelsen af gasledningsnet i afsides regioner, bidrager således til begrænsning af forureningen i forbindelse med energiproduktion
- **REGIS** tager sigte på i de pågældende regioner at udvikle en turisme, som går på opdagelse uden for de mest betrædte turistområder, som er bedre integreret i den lokale struktur, og som ikke er til fare for biologisk sårbare områder.

Der er andre programmer af fællesskabsbetydning, som blev lanceret inden reformen af strukturfondene, og som for øjeblikket er ved at blive gennemført, der også vedrører visse aspekter, som har tilknytning til miljøet (RESIDER, RENAVAL og VALOREN).

III.3. Energi

Som i mange andre tilfælde er det praktisk talt umuligt at fastslå, hvilke økonomiske og samfundsmæssige aspekter, der er de fremherskende i forskningsaktionerne og demonstrationsprojekterne på energiområdet. Det er dog navnlig indirekte bidrag disse aktiviteter yder til miljøbeskyttelse.

Ikke desto mindre blev der fra 1987 til 1989 under kulforskningsprogrammet ydet 7,2 mio ECU til begrænsning af emissioner til atmosfæren, til forgasning af kul med henblik på produktion af renere brændstoffer samt en mere acceptabel bortskaffelse af mineaffald og aske.

Hvad demonstrationsprojekter angår blev der anvendt 74,2 mio. ECU til forgasning af fast brændsel og bedre forbrænding af fast brændsel.

THERMIE-programmet (fremme af energiteknologi i Europa) omfatter støtte til projekter, der gør det muligt at indføre ny energiteknologi. Blandt de områder, hvor der skal gennemføres projekter, kan nævnes rationel energiudnyttelse, anvendelse af solenergi, biomasse, geotermisk energi, vandkraft og vindenergi samt økologiske metoder til omdannelse af kul og andet fast brændsel, og det anslås, at der er behov for et beløb på 350 mio. ECU hertil i perioden 1990-1992.

III.4. Den Europæiske Investeringsbank (EIB)

EIB kan finansiere projekter inden for en lang række områder, såfremt de er teknisk og økonomisk levedygtige. De skal direkte eller indirekte bidrage til en øget økonomisk produktivitet og understøtte regionaludviklingen eller være af fælles interesse for flere medlemsstater eller for Fællesskabet som helhed.

På miljøområdet omfatter de offentlige og private investeringsprojekter, som med fordel kan finansieres, blandt andet infrastrukturer såsom vandforsyningsinfrastrukturer - vandledninger, kloakker og spildevandsrensningsanlæg, bortskaffelse af spildevand, rensning af drikkevand - rensning af grundarealer, affaldsbehandling og anlæg til beskyttelse af havvand. EIB kan også finansiere specifikke projekter vedrørende forureningsbekæmpelse.

Ifølge årsberetningen fra 1988 beløb EIB's finansieringer af investeringer, som direkte går ud på at beskytte eller forbedre miljøet, sig til over 1,2 mia. ECU, dvs. 14,3% af de samlede finansieringer, mod et gennemsnit på 9,3% af de samlede finansieringer fra 1984 til 1987.

I 1989 beløb investeringerne med særlig sigte på at beskytte eller forbedre miljøet og livskvaliteten sig til 1,7 mia. ECU, dvs. ca. 15% af EIB's finansieringer. Der er andre finansieringer, som også har haft positiv indflydelse på miljøet.

Følgende tabel viser fordelingen pr. sektor i de elleve modtagerlande:

EIB's finansiering i 1989 (i mio. ECU)

Bevarelse og forvaltning af vandressourcer	899
Affaldsforvaltning	150
Bekæmpelse af luftforurening	337,4
Jordbundsbevarelse	61,3
Andre formål	102
Byudvikling af lignende art	178,3
I alt	1 728

Som følge af en aftale forhandlet med Kommissionen har EIB systematisk ved behandlingen af de projekter, som den har fået forelagt, vurderet deres virkning på miljøet og sikret sig, at de nationale eller Fællesskabets direktiver og bestemmelser på området er overholdt.

I 1988 fastlagde Den Europæiske Investeringsbank og Verdensbanken i fællesskab et program for miljøet i Middelhavsområdet med henblik på at udbygge og effektivisere deres aktion.

Dette program har givet anledning til en regional undersøgelse, som gjorde det muligt at indkredse hovedproblemerne og at fastlægge prioriterede aktionsområder.

I begyndelsen af 1990 indledtes denne fællesaktions operationelle fase ved at oprette et særligt instrument til teknisk bistand (METAP-programmet), som forener EIB, Verdensbanken, Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som yder støtte gennem MEDSPA, og De Forenede Nationers Miljøprogram.

IV. FINANSIELLE INSTRUMENTER, SOM YDER TILSKUD I TREDJELANDE

Der skal endvidere gøres opmærksom på de finansielle instrumenter, der yder tilskud i tredjelande, og som finansierer eller vil kunne finansiere miljøforanstaltninger.

IV.1. Tredjelande i Middelhavsområdet

- a) Finansprotokollerne til de bilaterale aftaler mellem EØF og tredjelandene i Middelhavsområdet er blevet fornyet i 1987. Disse protokoller udløber den 31. oktober 1991. Et af afsnittene i den nye middelhavspolitik vedrører den fjerde generation af finansprotokoller med de sydlige og østlige middelhavslande. I de indikative programmer, som omhandler de særlige mål for økonomisk og teknisk samarbejde, de prioriterede interventionssektorer samt de planlagte aktioner i medfør af disse protokoller, er der kun udtrykkeligt fastsat anvendelse af budgetmidler til fordel for miljøbeskyttelsesforanstaltninger i nogle få tilfælde (for eksempel til projekter om rensning og behandling af spildevand i Egypten).

Egypten har desuden via finansprotokollen med Det Europæiske Fællesskab opnået tilskud til et projekt om oprettelse og forvaltning af et naturreservat i Det Røde Hav. Malta har planlagt at gennemføre et generelt projekt om forureningsbekæmpelse, som gør det muligt for Malta at udstyre sig med forureningsbekæmpende materiel.

- b) På Fællesskabets budget er der endvidere afsat særlige bevillinger til støtte for videnskabeligt samarbejde inden for de aftaler, som Fællesskabet har undertegnet med ikke-associerede lande, som er omfattet af en finansprotokol.

Dette instrument har gjort det muligt at gennemføre en lang række forskningsprojekter og udveksling af forskere på miljøområdet med de to lande, der kan komme på tale, nemlig Israel og Jugoslavien, med bidrag fra Fællesskabet på henholdsvis 0,6 og 1,7 mio. ECU.

- c) Rådet vedtog i december 1990 Kommissionens forslag til en ny middelhavspolitik (1992-1996), hvor finansiering af foranstaltninger til fordel for miljøet prioriteres højt.

For de aktioner, der fremmer det multilaterale og regionale eller lokale samarbejde i Middelhavsområdet, har Rådet accepteret en indikativ femårig finansieringsplan på 230 mio. ECU, hvoraf en væsentlig del skal gå til miljøforanstaltninger, såsom demonstrationsprojekter eller uddannelses- og informationstiltag.

Med hensyn til EIB's aktioner uden for protokollerne har Rådet endelig accepteret en samlet finansiering på i alt 1,8 mia. ECU, hvoraf mindst 350 mio. ECU skal gå til miljøet. Disse lån vil være omfattet af en rentegodtgørelse på 3%, som finansieres over bevillinger uden for protokollerne.

IV.2. Landene i Central- og Østeuropa

Som led i PHARE-programmet, hvortil der er afsat 500 mio. ECU i 1990, vil 102,5 mio. ECU blive anvendt på miljøprojekter, som fordeler sig således:

Polen	22	mio. ECU
Ungarn	25	mio. ECU
Det tidligere DDR	20	mio. ECU
Den centrale Budapest-region	2	mio. ECU
Tjekkoslavakiet	30	mio. ECU
Bulgarien	3,5	mio. ECU

De finansierede aktioner vedrører hovedsagelig bekæmpelse af luftforurening i Polen, luftforurening, vandforurening og energi i Ungarn og Tjekkoslavakiet samt luftforurening, vandforurening og affald i det tidligere DDR.

I 1991 vil der blive afsat 820 mio. ECU til PHARE-programmet, men der er endnu ikke foretaget nogen fordeling hverken pr. land eller pr. sektor.

IV.3. Lande i Latinamerika og Asien

Midlerne til miljøet i forbindelse med samarbejdet med landene i Latinamerika og Asien hidrører fra de bevillinger, der er til rådighed på budgetposterne med følgende formål:

- samarbejde med henblik på udviklingshjælp
- økonomisk samarbejde
- økologi i udviklingslandene.

I forbindelse med disse poster er det ikke muligt at afgøre, hvor stor en del af bevillingerne, der anvendes til miljøbeskyttelse. Det er faktisk vanskeligt at skelne mellem udviklingsorienterede aktioner og miljøorienterede aktioner.

I de fremtidige retningslinjer for samarbejdet med landene i Latinamerika og Asien, som omhandlet i Kommissionens meddelelse til Rådet for årene 1991-2000, er der lagt stor vægt på øget miljøbeskyttelse. Med dette for øje bør mindst 10% af budgettet til økonomisk, finansielt og teknisk samarbejde afsættes til miljøformål, dvs. omkring 275 mio. ECU. Det bør endvidere understreges, at samarbejdsprojekterne bør omfattes af systematiske konsekvensanalyser.

IV.4. Landene i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS-staterne)

Siden beslutningen om at prioritere levnedsmiddelforsyningen i den tredje Lomé-konvention har Fællesskabet lagt stor vægt på at bistå AVS-landene med at beskytte deres miljø og naturressourcer, som udgør grundlaget for deres udviklingsmuligheder. Det har desværre ikke hidtil været muligt klart at skelne mellem udgifter til udviklingen af landdistrikter og miljøhjælp, således at der kan gives et samlet beløb for miljøudgifterne.

Under alle omstændigheder indeholdt samtlige projekter fra 1986 til 1989 et element til "bekæmpelse af ørkendannelse og miljøbeskyttelse", som omfattedes af bevillinger på omkring en milliard ECU.

Hvad fremtiden angår indeholder Lomé IV-konventionen en meget stram forpligtelse for Fællesskabet og AVS-landene til at ofre øget opmærksomhed på miljøet ved tildelingen af de disponible 12 mia. ECU. I Lomé IV er der nævnt fem store miljøprioriteter: beskyttelse af vandressourcer, bevarelse af tropiske regnskove og artsrigdomme, fremme af en bedre ligevægt mellem by- og landdistrikter, bymiljøproblemer og passende kontrol med vandregøringsproblemer. Prioriteringen af miljøaspekter har allerede afspejlet sig i de igangværende forhandlinger med AVS-landene om deres nationale indikative programmer.

IV.5. Økologi i udviklingslandene

Fra 1988 til 1990 er der disponeret over 20,8 mio. ECU under budgetposten "Økologi i udviklingslandene". Disse forpligtelser vedrører forskning, gennemførlighedsundersøgelser og demonstrationsprojekter i forbindelse med ørkendannelse, regnskove, bevarelse af artsrigdomme, havmiljø, bymiljøproblemer og metodologi.

V. NATIONALE BUDGETRESSOURCER

Oplysninger om, hvilke nationale budgetmidler der anvendes til miljøbeskyttelse, fremgår af et kompendium, som blev offentliggjort af OECD i 1986, samt af data, som indsamles af de statistiske kontorer i visse medlemsstater.

De sjældne data, der findes, er, omregnet til ECU i 1985-priser, anført i bilag 3.

I disse data er der ikke taget hensyn til foranstaltninger, hvor der ved at lempe på de direkte skatter tilskyndes til at investere på miljøområdet. Denne form for foranstaltninger anvendes i udstrakt grad i visse medlemsstater, navnlig Belgien, Frankrig, Luxembourg og Tyskland.

Disse data må behandles med yderste forsigtighed, idet

- a) definitionen på miljøudgifter variere fra land til land, og enhver sammenligning er derfor forbundet med usikkerhed, også selv om der foreligger tal for samme år
- b) fra tallene i tabel 3 er det umuligt at udlede generelle konklusioner for de medlemslande, hvorfra der ikke foreligger oplysninger, da problemernes art, de prioriterede foranstaltninger og de budgetmidler, der er til rådighed, er overmåde forskellige fra land til land
- c) det er vanskeligt at udlede tendenser for Fællesskabet som helhed på grundlag af det begrænsede antal lande og anførslen af årlige udgifter.

Med forbehold af disse betragtninger ser det ud til, at de samlede nationale miljøudgifter (nationale budgetter plus de udgifter, der afholdes af private eller erhvervsvirksomheder) er steget fra 1985 til 1988 både i faste priser og som procent af BNI. Generelt kan der konstateres samme tendens i staternes finanslove.

VI. KONKLUSIONER

Selv om der ofte er tale om aktioner, som nok er planlagt, men som endnu ikke er ført konkret ud i livet, er det allerede nu muligt at drage følgende konklusioner.

De gældende procedurer og den sammenfatning, der finder sted under planlægningsprocessen, gør det undertiden vanskeligt at vurdere, hvor store beløb der anvendes til finansiering af miljøforanstaltninger. For eksempel vedrører området retablering af industriarealer, som findes i flere programmer for mål nr. 2 under Regionalfondene, et miljøelement, som består i behandling af arealet, så det atter kan anvendes, men det omfatter ofte også andre omkostninger forbundet med genudnyttelsen af arealet (infrastruktur og servicefunktioner). På samme måde omfatter en foranstaltning vedrørende udnyttelse af vandressourcer i en region under mål nr. 1 ikke blot et miljøelement, som vedrører beskyttelse af vandkvaliteten og forvaltning af vandets anvendelse, men også vandindvindingen og vandforsyningen, som står for hovedparten af udgifterne.

Ved den gennemgang, der er foretaget har det dog været muligt at nå frem til visse konstateringer og betragtninger af generel art, navnlig med hensyn til udgiftsudviklingen. Hvad det har været vanskeligere at gøre, er at vurdere virkningen af den forpligtelse, der i forbindelse med fællesskabsstøtte fra strukturfondene er til at prioritere gennemførelsen af målene for miljølovgivningen, der hvor de ikke allerede er gennemført. Denne bestemmelse er en reaktion på den forpligtelse, der kommer til udtryk i Traktatens artikel 130 R, til at integrere behovene for miljøbeskyttelse i Fællesskabets øvrige politikker. Det tidsmæssige pres, der imidlertid er på tidsplanen for udarbejdelsen af ansøgninger om finansiering, indebærer imidlertid at opfølgingsudvalgene får et særlig ansvar i denne forbindelse.

1. Udviklingen i udgifterne

Indtil 1987 var bidraget fra de forskellige finansielle instrumenter til miljøorienterede foranstaltninger på omkring 60 mio. ECU om året, hvoraf halvdelen gik til forskning og resten til finansiering af projekter eller programmer under regionalfondene.

Fra 1988 kan der konstateres en betydelig stigning i udgifterne både på Fællesskabsplan og i de enkelte medlemsstater. Denne stigning gør sig gældende i alle de finansielle instrumenter, men den er særlig stor i forbindelse med de forskellige strukturfonde. Fra 1988 til 1993 vil de udgifter, der vedrører miljøet, globalt beløbe sig til næsten 4 mia. ECU, eller gennemsnitligt omkring 650 mio. ECU om året, hvoraf 90% er udgifter til investeringer, som næsten udelukkende hidrører fra strukturfondene, og 10% midler bestemt til forskning eller demonstrationsprojekter. Hertil kommer lån fra EIB til et samlet beløb på mellem 1,5 og 2 mia. ECU pr. år.

De disponible budgetmidler til finansielle instrumenter, som i særlig grad vedrører iværksættelsen og en tilfredsstillende udførelse af miljøpolitikken, er stadig marginale. De udgjorde i 1990 19 mio. ECU ud af et samlet beløb på 48 mio. ECU til miljøafsnittet i kapitel 66 i Kommissionens budget og vil nå op på 64,5 mio. ECU i 1991 ud af ialt 104 mio. ECU.

De bevillinger, der er afsat til forskning, til skovrelaterede aktioner (bekæmpelse af sur nedbør og forebyggelse af brand) samt til aktioner, som finansieres under budgetposten "økologi i udviklingslandene" udgør omkring 50 mio. ECU om året.

Hvad de nationale budgetter angår, synes de foreliggende tal, selv om de stadig er meget spredte og begrænset til enkelte medlemsstater, at vise, at de anvendte beløb, som allerede er høje, har tendens til at stige med tiden.

Tendensen til stigende offentlige udgifter til miljøformål vil fortsætte eller endog blive forstærket i løbet af de kommende år. Den skyldes den stigende bevidsthed om, hvor alvorlige de miljøproblemer er, der påvirker en meget stor del af Fællesskabets område og resten af jorden. Denne tendens kan kun vende sig fra det tidspunkt, hvor bevarelsen af miljøet og behovet for en mere rationel udnyttelse af naturressourcerne bliver målsætninger, som rent faktisk er integreret i de forskellige økonomiske politikker, og når de egentlige miljøomkostninger ved hver enkelt aktivitet systematisk overvæltes på de priser, afgifter eller gebyrer, som producenterne og forbrugerne betaler for de forskellige varer og tjenesteydelser.

Der er endvidere grund til at understrege, at selv om man medregner alle de udgifter, der afholdes i Fællesskabet, og som har direkte eller indirekte tilknytning til miljøet, er de pågældende beløb nærmest marginale i forhold til de omkostninger, der skønnes nødvendige for at løse alle Fællesskabets miljøproblemer.

2. Der er mange finansieringskilder og instrumenter, som er betinget af de målsætninger og begrænsninger, der er særegne for de politikker, som de skal fremme

De beløb, der på fællesskabsplan anvendes til miljøet, hidrører fra talrige instrumenter, som kan være meget forskellige med hensyn til udformning, målsætninger, territoriale anvendelsesområder, iværksættelsesprocedurer, finansieringsbestemmelser, administrative regler for ydelse af støtte og opfølgningen af projekterne eller programmerne. Der anvendes meget forskellige finansieringskilder, selv inden for samme finansielle instrument. For eksempel er forskningsaktioner, som kan have betydning for miljøet, fordelt på 14 forskellige programmer.

Alle aktioner, der finansieres over de nuværende strukturfonde, have forbindelse med den økonomiske og sociale udvikling i den direkte berørte erhvervsgren eller region. Disse fondes aktioner, og det gælder i særlig grad regionalfonden, begrænses i øvrigt i høj grad, på det territoriale plan, af det anerkendte og berettigede behov for at koncentrere de disponible midler til visse regioner, herunder navnlig mindre udviklede regioner.

Det er rigtigt, at en miljøaktion altid er inspireret af ønsket om, at den økonomiske og sociale udviklingsproces forløber kontinuerligt. Den kan dog meget ofte kun garantere, at de fordele, der følger af en bestemt investering, faktisk koncentrerer i den region, hvor investeringen har fundet sted. Dette er særlig tydeligt for en stor del af de aktioner, der går ud på at bevare den biologiske arvmasse eller at begrænse luft- og vandforurening. For eksempel kan et projekt, der gennemføres i den sydlige del af Fællesskabet for at beskytte et biotop, være til hindring for det lokale erhvervsliv, fordi det begrænser udviklingsmulighederne for turismen, men til gengæld vise sig meget profitabelt for en farmaceutisk industri i et land i den nordlige del af Fællesskabet, som anvender de vegetabiliske ressourcer fra et sådant biotop. På luft- og vandforureningsområdet kan selv fællesskabsniveauet undertiden vise sig utilstrækkeligt til at gennemføre en sammenhængende og effektiv aktion til at sikre en rimelig fordeling mellem ulemper og fordele for de forskellige berørte parter. Det er derfor der er indledt internationale forhandlinger med henblik på at samordne indsatsen for at få hold på problemer som drivhuseffekten eller huller i ozonlaget.

Alle de omhandlede udgifter bidrager konkret til en forbedring af miljøet, men de er ikke specielt beregnet til særlig støtte til Fællesskabets miljøpolitik. Deres hovedformål er ikke systematisk og konsekvent at leve op til denne politiks mål og prioriteter.

3. Stigende miljørelaterede udgifter er ikke nødvendigvis ensbetydende med integrering af miljømålsætninger i andre politikker

Udviklingen i udgifterne til miljøorienterede aktioner vidner om stigende hensyntagen til problemer på miljøområdet og er derfor et positivt element. Den viser også, at der er vilje til at integrere miljøhensyn i Fællesskabets andre politikker.

En virkelig integration kan dog ikke udelukkende begrænses til finansiering af aktiviteter, der direkte vedrører miljøbeskyttelse. Den kan heller ikke begrænses til overholdelse af de forskrifter, der er fastlagt i de gældende bestemmelser. Den kræver, at miljøovervejelser er blandt de elementer, der inspirerer og er afgørende for den samlede politiske strategi, der skal støttes af det pågældende finansielle instrument. Således er det for eksempel ikke tilstrækkeligt ved finansieringen af en motorvej at sørge for, at de gældende bestemmelser vedrørende konsekvenserne for miljøet er overholdt. Ved afgørelsen skal der i højere grad tages hensyn til den ønskede ligevægt mellem de forskellige transportmidler, også hvad angår de gener, som de medfører i form af forurening, og en bedre udnyttelse af ufornyelige energiressourcer.

Også hvor det drejer sig om at finansiere en foranstaltning, som direkte tager sigte på miljøet, er overholdelsen af de gældende bestemmelser ikke nogen garanti for, at der er taget hensyn til de retningslinjer eller prioriteter, der er fastsat for Fællesskabets miljøpolitik. Som eksempel kan nævnes en medlemsstat, der overvejer at opføre et forbrændingsanlæg for giftigt affald. Anlægget svarer til et økonomisk behov, og infrastrukturen giver blandt andet mulighed for at placere nye virksomheder, som kan producere det pågældende affald. De vigtigste betingelser for at kunne få støtte fra fonden er dermed tilfredsstillet. En virkelig integration af miljøovervejelser skulle imidlertid have knyttet forebyggende foranstaltninger, genanvendelse og genbrug til en, måske anderledes, foranstaltning til bortskaffelse af restaffald.

Dårlige miljømæssige valg kan i lige så høj grad som dårlige økonomiske valg skade udviklingsudsigterne på længere sigt og dermed gå ud over den langsitede rentabilitet af de foretagne investeringer. Miljøovervejelserne bliver faktisk efterhånden mere og mere afgørende for forbrugernes valg, uanset om det drejer sig om levested, turisme, fritid eller forbrugsprodukter. Dette er dog fremover en selvfølge for de mest dynamiske og klarsynede industridrivende. Hensyntagen til disse faktorer ved fastlæggelsen af udviklingsstrategier svarer ikke blot til et ønske om at forbedre miljøvilkårene i Fællesskabet, men det er også af naturlig interesse for de lande og regioner, der for øjeblikket er i færd med end indhalingsmanøvre.

Det er derfor vigtigt at fortsætte indsatsen for at integrere miljøet i de aktioner, der gennemføres under Fællesskabets forskellige finansieringsinstrumenter, en indsats som forpligter Kommissionen, men også de nationale og regionale ansvarlige, som bidrager til at fastlægge programmer, og som står for gennemførelsen heraf. Denne integration er ikke begrænset til udviklingen af en række nye aktiviteter under forskellige af Fællesskabets finansielle instrumenter. Den manifesterer sig i en ændring af den måde, hvorpå man gennemfører og udvikler alle aktiviteter under disse instrumenter.

BIDRAG FRA EFRU INDEN REFORMEN
(i mio. ECU)

1. Finansiering af projekter

	1985	1986	1987	1988	I ALT
Kystsikring	3,8	1,2	6,7	11,2	22,9
Restaurering og beskyttelse af vandressourcer	11,4	29,5	6,7	7,2	54,8
Beskyttelse og rensning af jordarealer	0,3	9,3	4,4	9,1	23,1
Forbrænding og genbrug af affald	8,0	2,8	6,1	9,8	26,7
Forureningsbekæmpelse	-	2,6	1,3	3,7	7,6
I ALT	23,5	45,4	25,2	41	135,1

2. Finansiering af programmer

EFRU har siden 1975 medfinansieret flerårige programmer, som indeholder foranstaltninger, der har tilknytning til miljøbeskyttelse.

I forbindelse med de kvotafrie programmer vedrørende tekstiler, jern- og stålsektoren og skibsbygning har EFRU finansieret foranstaltninger til retablering af forfaldne industri- og byarealer. Endvidere indeholder visse programmer, som EFRU har medfinansieret siden 1985, delprogrammer eller foranstaltninger, som vedrører miljøbeskyttelse.

Den programvise behandling gør det imidlertid ikke muligt, at fastslå arten af hvert enkelt projekt på dette område, som finansieres via disse programmer. Tabellerne over finansieringen af disse programmer gør det imidlertid muligt at foretage et skøn over EFRU's bidrag til miljøbeskyttelse for hvert enkelt delprogram eller foranstaltning. Det bliver på omkring 70 mio. ECU for perioden 1985-1987 og 55 mio. ECU for 1988.

**BIDRAG FRA STRUKTURFONDENE INDEN FOR
FÆLLESSKABSSTØTTERAMMERNE**

(i mio. ECU)

Regioner under mål nr. 1

Bidraget fra strukturfondene til miljøbeskyttelse går navnlig til følgende områder:

- indsamling og behandling af affald
- rensning af vand
- restaurering af kystzoner og flodbækkener
- genbeplantning af skov til beskyttelse, produktion og bevarelse af grundvand
- beskyttelse, bevarelse, udvikling og nyttiggørelse af naturressourcer
- problemer forbundet med bycentre under ekspansion, industrizoner og zoner, hvor der kommer mange turister.

Den geografiske fordeling af finansielle bidrag udtrykt i mio. ECU:

		% i forhold til Fællesskabets samlede tilskud inden for Fællesskabsstøtterammerne
Grækenland	20 2	3,8
Spanien	675	8,8
Frankrig	19,6	2,7
Irland	228	8
Italien	622	10
Portugal	168	2,9
Det Forenede Kongerige	53	9,6
I ALT	1 967,5	6,7

Regioner under mål nr. 2

De aktioner, der finansieres på miljøbeskyttelsesområdet, vedrører ikke blot reetablering af industriarealer og byfornyelse, men også:

- behandling og genbrug af industriaffald
- rensning af vand
- information om, demonstration af, rådgivning om og fremme af renere teknologi i SMV samt gennemførelse af pilotprojekter på dette område
- støtte til uforurenende investeringer eller bidrag til miljøforbedringer
- fremme af de offentlige transportmidler
- oprettelse og bevarelse af naturparker

Den geografiske fordeling af finansielle bidrag udtrykt i mio. ECU:

	Nye aktioner	Eksisterende aktioner	I alt	% i forhold til Fællesskabets samlede støtte under Fællesskabsstøtterammen
Danmark	53	2	7,3	24,3
Tyskland	108,3	8,1	116,4	34,7
Frankrig	72,5	36,6	109,1	18,1
Italien	43,1	2	45,1	20,4
Nederlandene	2,8	2,6	5,4	7
Det Forenede Kongerige	90,3	51,4	141,7	10,4
Belgien	9	5,2	14,2	7,9
Spanien	94,1	3,7	97,8	13,3
I ALT	425,4	111,6	537	15,1

Tallene i ovenstående tabel er skøn over Fællesskabets deltagelse i miljøbeskyttelse. Det er meget vanskeligt at bestemme det samlede bidrag fra strukturfondene, som er afsat til mål nr. 2 under Fællesskabsstøtterammerne med henblik på finansiering af aktioner til reetablering af industriarealer, byfornyelse og miljøbeskyttelse i snæver forstand. Dels er de nye aktioner, der er planlagt på dette område fordelt på prioriterede aktionslinjer, og dels er der grund til at medregne interventioner af denne art, som allerede er i gang under allerede eksisterende aktioner, som er ved at blive gennemført (PIM, PNIC, OID, PC, kvotafrie), som ikke desto mindre udgør integrerende dele af de pågældende Fællesskabsstøtterammer.

Regioner under mål nr. 5b

Miljøbeskyttelse og bevarelse af nedarvede naturværdier er et prioriteret element i udviklingen i landdistrikter.

Af de samme årsager som anført for regioner under mål nr. 2 er det meget vanskeligt at bestemme det nøjagtige bidrag fra strukturfondene til miljøbeskyttelse.

Bidragene (i mio. ECU) fra de forskellige Fællesskabsstøtterammer anslås til følgende:

	Nye aktioner	Eksisterende aktioner	I alt	% i forhold til Fællesskabets samlede støtte under Fællesskabsstøtterammen
Belgien	-	...	-	-
Nederlandene	-	...	-	-
Spanien	79,5	-	79,5	27,9
Italien	22,0	-	22,0	5,7
Frankrig	65,3	7,8	73,1	10,1
Tyskland	99,5	10,5	110,0	2,9
Danmark	-	-	-	-
Foren. Kongerige	-	25,8	25,8	7,4
Luxembourg	-	-	-	-
I ALT	266,3	44,1	310,4	11,9

BIDRAG FRA DET FÆLLES FORSKNINGSCENTER
(i mio. ECU)

<u>Regnskabsår</u>	<u>Forpligtede beløb (mio. ECU)</u>		<u>I alt</u>
	Rammeprogram	Videnskabelig og teknisk støtte	
1987	29,9	0,6	30,5
1988	33,2	4,2	37,4
1989	35,8	4,8	40,6
1990 (skøn)	38	7,4	45,4

Aktiviteterne under rammeprogrammet vedrører:

- miljøbeskyttelse (luftforurening, vandkvalitet, kemiske produkter, kemisk affald osv.)
- telemåling til overvågning af land- og havmiljøet
- industrielle risici (analyse, forebyggelse og styring af risici, herunder hensyntagen til menneskelige faktorer).

Aktiviteterne under videnskabelig og teknisk støtte vedrører hovedsageligt:

- vandkvalitet og luftforurening (forvaltning af centrlaboratoriet for gennemførelsen af direktiver og europæisk system til evaluering af forurenende stoffer)
- Europæisk fortegnelse over markedsførte kemiske stoffer
- projektet vedrørende større uheld, herunder iværksættelse af et Mars-system
- overvågning af baggrundsstråling
- anvendelse af telemåling i CORINE-projektet og til overvågning af kystzoner.

BIDRAG FRA F&U-PROGRAMMERNE PÅ MILJØOMRÅDET
(i mio. ECU)

Rammeprogrammet	1987	1988	1989	1990 ¹⁾	1987-1990
1984-1987	26,9	16,4	3	4,2	50,5
1987-1991	-	-	9,3	98,5	107,8
1990-1994	-	-	-	0	0
I ALT	26,9	16,4	12,3	102,7	158,3

De tre særprogrammer for forskning og teknologisk udvikling inden for miljø, som finansieres af Fællesskabet, er:

- STEP, som dækker de forskningsemner, der i særlig grad vedrører miljøbeskyttelse, kulturarv, større teknologiske risici og brandsikring, og som omfatter ni forskningsområder:
 - miljø og sundhed
 - risikovurdering i forbindelse med kemikalier
 - processer i atmosfæren og luftkvalitet
 - vandets kvalitet
 - beskyttelse af jordbunden og grundvandet
 - forskning i økosystemer
 - beskyttelse og bevarelse af den europæiske kulturarv
 - teknologier til miljøbeskyttelse
 - større teknologiske risici og brandsikring

- EPOCH - som behandler de emner, der vedrører klimatologi og naturkatastrofer, og som omfatter fire forskningsområder:
 - tidligere klimaforhold og klimaændringer
 - klimaprocesser og -modeller
 - klimatiske virkninger og klima-afhængige risici
 - risiko for jordskælv.

- MAST - som dækker emnet havforskning og -teknologi - tager sigte på at bidrage til skabelsen af et videnskabeligt og teknologisk grundlag for udnyttelse, anvendelse, forvaltning og beskyttelse af europæiske kystvande og regionale have, og det omfatter følgende forskningsaktiviteter:
 - kystzoneforskning og -teknik
 - havteknologi og støtteinitiativer
 - grundlæggende og anvendt havforskning.

¹⁾ Budgetmidler, herunder fremførsel af bevillinger fra 1989.

EKSF-FORSKNINGSBIDRAG
(i mio. ECU)

<u>Regnskabsår</u>	<u>Anvendte beløb</u>	<u>Emner</u>
1986-1990	12,81 (mio. ECU)	<ul style="list-style-type: none">- luftforurening- forurening af ferskvand og havvand- affaldsproblemer og nyttiggørelse af affald- konsekvensanalyser- støjgener

Selv om de aktiviteter, der gennemføres i medfør af EKSF-Traktatens artikel 55, ikke direkte tjener miljøformål, kan man gå ud fra, at visse forskningsprojekter vedrører miljøproblemer.

Tallene i ovenstående tabeller skal betragtes som et skøn, som umuligt kan blive nøjagtigt, over bidraget fra dette budget til miljøaspekter.

BIDRAG FRA "ENERGIBUDGETTET"
(i mio. ECU)

	1987	1988	1989
1) <u>Kulforskningsprogrammet</u>			
- begrænsning af emissionerne af gasser og svævestøv	0,17	1,35	1,41
- optimal udnyttelse af mineaffald og kulslugger	0,46	0,18	0,46
- forgasning af kul	1,04	0,92	1,23
2) <u>Demonstrationsprogrammet</u>			
- forbrænding af fast brændsel	15,75	22,48	14,64
- forgasning af fast brændsel	14,86	3,07	3,45

Det budget, der er afsat til demonstrationsprogrammerne på energiområdet og til programmerne for teknisk kulforskning (EKSF), yder kun indirekte bidrag til miljøpolitikken. Mange af demonstrations- og forskningsprojekterne på energiområdet har betydning for miljøet, men det er vanskeligt at afgøre hvilket aspekt, der er det fremherskende: økonomi eller økologi.

Budgetressourcer anvendt til miljørelaterede aktioner i Fællesskabet (i mio. ECU)

	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	Programmer	
											Værdi (mio. ECU)	Varighed (år)
Forskning -Miljøprogrammer (STEP/EPOCH/MAST) -FFC -Nye miljøprogrammer (herunder direkte FFC-aktioner) -EKSF											162	4
											137	4
											518	4
											12,8	6
Demonstration vedrørende miljø MEDSPA NORSPA ACE-teknologi) ACNAT)											62,6	9
											13,5	4
											59,6	5
Kul											74,3	3
Strukturfonde Gamle EFRU EFRU mål nr. 1 mål nr. 2 ENVIREG EUGFL 5a 5b skove											260	4
											1967,5	5
											537	3
											500	4
											39	5
											310	5
Tredjelande Økologi i udviklingslandene											58	6
											20,8	3

- 65 -

Det samlede beløb, der kan identificeres som midler anvendt til miljøforanstaltninger er på 4409 mio. ECU. Forpligtelsesbevillingerne har fra 1989 været betydeligt større end de tidligere forpligtelsesbevillinger (omkring 650 mio. ECU om året mod 135 mio. ECU om året).

NATIONALE MILJØUDGIFTER
(i mio. ECU)

1. Samlede udgifter

	1985		1986		1988	
	Mio. ECU	% BNI	Mio. ECU	% BNI	Mio. ECU	% BNI
Tyskland	11 480	1,52	-	-	16 610	1,78
Frankrig	6 950	0,86	7 090	0,86	6 910	1,27
Nederlandene	1 960	1,26	-	-	2 680	1,50
Fore. Kongerige	7 430	1,25	-	-	-	-

1. Offentlige udgifter

	1985		1986		1988	
	Mio. ECU	% BNI	Mio. ECU	% BNI	Mio. ECU	% BNI
Tyskland	5 910	0,78	-	-	8 190	0,86
Danmark	620	0,77	660	0,82	-	-
Frankrig	4 520	0,56	4 630	0,56	5 250	0,69
Italien	890	0,13	1 290	0,13	-	-
Nederlandene	1 480	0,95	-	-	1 680	0,94
Fore. Kongerige	3 720	0,62	-	-	-	-

ISSN 0254-1459

KOM(91) 28 endelig udg. —

DOKUMENTER

DA

01

Katalognummer : CB-CO-91-043-DA-C
ISBN 92-77-69216-2

SALGSPRIS

til og med 30 sider: 3,50 ECU

for hver 10 sider derefter: 1,75 ECU

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer
L-2985 Luxembourg